

ZEMPLEN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLEN-VÁRMEGYE KÖZÖNSÉGÉNEK

ÉS A ZEMPLEN-VÁRMEGYEI „TANÍTÓ-EGYESÜLET”-NEK

HIVATALOS LAPJA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉS ÁRA:

Egész évre . . . 6 frt.
Félévre . . . 3 „
Negyedévre . . . 1 „ 50 kr.

Bérmontellen levelek csak ismert kezektől fogadhatók el.

Kéziratok nem adhatók vissza.

Egyes szám ára 15 kr.

A nyilvántartásban minden garmond sor díja 20 kr.

HIRDETÉS DIJJA

hivatalos hirdetéseknek:
Minden szó után 1 kr.
Azonfelül bélyeg 30 kr.

Petitnél nagyobb, avagy díszbetűvel vagy körzettel ellátott hirdetésekért térfüzetek szerinti minden négyzet centim. után 3 kr. számítatik.
Állandó hirdetéseknek kedvezmény nyújtatik.

Hirdetések és pénzküldemények a kiadóhivatalhoz intézendők.

Csalódás?

A „Zemplén” mult számában *Meczner Gyula* t. bátyám és munkatársam hosszabb levelet intézett hozzám S.-A.-Ujhely város rendezett tanácsú város dolgairól, kifejezvé sorai-ban súlyos aggodalmát a fölött, hogy ő, habár az eszmét, a törekvést (t. i. hogy városunk anyagi és erkölcsi jóléte előbbre vitessék) helyesli ugyan és nem „obstruálja”: mégis mint egy *Cato Maior* „ceterum censeo”-jában arra figyelmeztet, hogy a tervezett *jobb jó*-ból, igen könnyen, a mainál *kevésbé jó* lehet, — ha t. i. S.-A.-Ujhely város polgársága a nagyközségi szervezetből a rendezett tanácsú városi szervezetbe engedi magát „becsapni.”

Hát én tisztelettel bocsánatot kérek, midőn újra megmondom, hogy az én t. bátyám és munkatársam aggodalma tulzott; vagy hogy az inkriminált kifejezést használjam megint: *csalódáson* alapszik.

Nem tagadom, hogy annak idején nekem is voltak aggodalmaim: ha valljon azt a többkiadást (számításom szerint évi 8—9000 főt) megbírják-e majd vállaink — és vajjon azt a *jobb jót*, amit az évi többkiadás visszatérítéseül etikai értékben remélünk, megkapjuk-e majd S.-A.-Ujhely város rendezett tanácsú közigazgatásától, a vármegye gyámsága alól felszabadult, független önkormányzati joghatóságától?

És gondolkozva és az ügy fölött tanulmányt folytatva és megtisztítva lelkemet elfoglaltságtól — még személyi tekintetektől is — arra a meggyőződésre jutottam, hogy habár a S.-A.-Ujhely város rendezett tanácsú szervezetéhez kötött *jobb jó* reményének megvalósulása is, mint minden mit a jövő fátyola takar, problematikus: egész bátran megpróbálkozhatunk az átszervezéssel; mert még csak az eshetőség sem fenyeget, hogy ezért a megpróbálkozásért *bánompénz*-t kellene fizetnünk! Meggyőződésemet — hogy csalódáson alapszik-e, nem-e: annak én magam, természetesen, nem lehetek elfogulatlan bírálója — ezért is, meg azért is, mert magamat csalhatatlannak nem tartom, sebtiben elmondom és nem csinállok titkot abból, hogy mire alapítottam megnyugvásomat.

Mit várok én legelső sorban is a rendezett tanácsú várostól?

TÁRKA.

Jégvirág.*)

Abban a veszett hajszában, melyet önző céljainak érdekében folytat a szivtelen ember-tömeg, abban a viharban, mely üzi, hajtja az örült forgatagot a nagyravágás lidércfénye után: észre se veszszük néha, mint tűnik föl egy-egy alak, mely kedvetlenül elbolyong a sokadalomban, mint a ki valami elvesztett kincsét keresi, s nyomára akadni nem tud. Mit érdeklí őt a zür-zavar? az izgatott küzdelem? Ő csak az ideált keresi, melynek szívében oltárt kíván emelni. Néha megpillantja a szívérványban, melyet a szökőkút vizsugarán megtört nap-sugár alkot, néha az alkonyi ködben véli felfedezni az arcot, — olykor meg úgy véli, mintha ott hallotta volna belevegyülni hangját a patak mormolásába, belekacagni az erdő zugásába.

Káprázat!

S meg tovább az ifjú; néha rátalál — s felépti az oltárt; oh de hány szív tört meg már a csalódás terhe alatt!?

Mikor a gyorsvonat megállott a k—i állomáson, arra ébredtem föl, hogy a kalauz föl-

*) Mutatvány *Ferenczy Ödön*, a Besztercebányán megjelenő „Felvidék” szerkesztője, Nyár c. alatt most kiadott, rajzokat és elbeszéléseket tartalmazó kötetéből. A 16. kedves darabot nyújtó, igen tetszetős Makart-formában 200 lapra terjedő gyűjteményt melegen ajánljuk t. olvasóink figyelmébe. Ara? Megrendelhető Ivánszky Elek besztercebányai könyves boltjában. Szerk.

Abból az elvből indulva ki, hogy ha a r. t. városi adminisztrációnak kötelességévé válik, hogy a közigazgatást javítsa: eo ipso jogot is nyer ahhoz, hogy a jobb közigazgatás több-költségének fedezéséről gondoskodjék, — várom, hogy olyan *közigazgatási programot* is fog kidolgozni, melylyel a községi adót a lehető minimumra szállíthassa majd le.

Várom tehát S.-A.-Ujhely rendezendő (mert még ma így helyes) tanácsú város képviselő-testületétől, hogy, az előkészültre maradt idő böles fölhasználásával, előteremti mindazokat a törvényadta módokat, eszközöket, melyek révén a város adózó polgárságának minden néven nevezhető anyagi és erkölcsi jóléte be követhessék, mint bekövetkezett a többi nagyközségekből átszervekedett rendezett tanácsú városok közelében is a kétszerkettő négy bizonyosságával.

Várom tehát azt, hogy abból a csalódásból, mert a rendezett tanácsú város évi háztartása 8—9000 fttal többre kerül, mint került a nagy községi lábon folytatott élet, ergo ez-e a jobb, az-e a rosszabb: minden Tamás kigyógyuljon.

Várom azt, hogy a községi adó az eddiginél magasabb ne legyen, de sőt, az átmenet nehézségeinek leküzdése után, rendezett tanácsú városunk évi háztartásában a lehető minimumig alászállíttassék a már ma is túlságosan fölesigazott községi adó.

Ceterum censeo: tegyünk úgy mint tett *S.-Patak*, hozzuk be a *hátsó ajtókat*, — tegyünk úgy, mint tettek *Makó* és *Pápa*, amaz 2500 főt, emez (pedig kisebb Ujhelynél) 1877 főt kap évente marhalevelekből, — tegyünk úgy, mint *Eperjes*, adjuk a kéménysepergetést monopoliumba a tüzoltó-egyesületnek, ott ebből a jövedelemből nemesak hogy visszatérül az egyesületre áldozott évi segedelem, de még hat fizetéses tüzoltóra is telik a plusz-ból, — tegyünk azt, a mit *M.-Sziget*, hozzuk be a kötelező tüzbiztosítást és az üzletet vezesse az üljárság, azért is bejön évente legkevesebb 1000 ft — tegyünk azt, amit tesz *Miskolc*, a hol a közvágóhid-szemleddijakból évente begyűl 13,600 ft, egyéb vágóhídi díjakból 2800 ft, együttesen tehát 16,400 ft, nálunk csak bejöhét évente 10,000 ft (eddig évente ugyancsak 6800 ft) — tegyünk azt,

nyitja fülkém ajtaját s belép két uri ember. Az egyik, rokonszenves arcú fiatal ember, nem több 30 évesnél; mosolyra álló ajkak, beszédes barna szemek, elegáns öltözet. Némán üdvözlő egy fejmuzdulattal s leül. A másik rideg, semmit mondó arc; kurtúra nyírott ősz haja és bajusza, szögletes mozdulatai, az a tétovázás, míg elhelyezkedik a vörös bársony vasuti kanapén szemközt a fiatalabbikkal, rögtön elárulja, hogy nincs szokva első osztályú kocsiiban utazni . . .

A vonat indult tovább, a kocsii ablakaira homályos szürkeséget festett a mozdony lecsapódó nehéz füstje, melyen keresztül föl-föleslaintak a gyorsan elsuhanó téli tájképek, az egyhangu rónák, kopasz hegycsúcsok haván csillogó napsugár világításában . . .

Öregbbit utitársam merőn nézte a fiatalabbikat, ez pedig, hátravetve fejét, csöndesen dudolt egy méla dalt, melynek csak refrénjét értettem meg:

„Jó éjszakát, — szép álmokat.”

Es, — mint mikor valaki azzal társalog, kit nagyon szeret, — mosolygott édesen a dalhoz.

Fokozódó érdeklődéssel vizsgáltam fiatal utitársam arcvonásait. Érdeklődésben volt valami, mi több a közönséges kíváncsiságnál, valami ösztönszerű vonzódás, melyet az ember gyakran érez a szerencsétlenek iránt.

Észrevette, hogy figyelem, viszonzni akarta, szép himzésű, koronás monogrammal diszitett szivartárcáját nyújtá elé.

— Ne vegye tolokodásnak, hogy megkínálom, — mondá, — de lássa, mindig feszélyezve színám szivaromat, ha ön is velem együtt

a mit tesz *N.-Beeskerek*, *Baja*, *Komárom* stb. a hol az ásvány- és szódavíz után befoly 4000—9000 ft, nálunk befolyhat legalább is 2500 ft, — tegyünk úgy mint tesz *Kis-Kun-Halas*, ahol legutóbb is 1897-ben 1602 ft folyt be a város pénztárába építkezés-díjából és hasonlókból (nálunk ugyan mennyi?), — tegyünk úgy mint *Arad*, a hol hivatalos bizonyítványok, másolatok stb. kiadásáért ingatlanok átíratás-díjából évi 5—6000 ft gyűlik be (nálunk ugyan mennyi?) — és így tovább, és így tovább még folytathatnám, de már is tudnivaló, hogy csak a rámutatott új jövedelem-források évi értéke (nem is említve a borfogyasztási adó és a vármegyei pótdó-visszatérítést, az ebadót, a gyámpénztári tartalékalap hozzájárulását) S.-A.-Ujhelyben megérhet 8—10,000 főt!

Még csak azt mondom „barátaink”-nak, hogy ne vindikálják maguknak a mindentudás monopóliumát. Es ne ringassák sem magukat, sem azokat a polgártársainkat, kik a maguk fejével gondolkozni nem tudnak, a csalódás bölesőjében.

Es higyjék el, hogy ha kilépnek a csalódás eláncolt „circulus”-aiból, ha leteszik vas-kalapjaikat s nekünk segítve segítik előbbre vonni a haladásnak éppen nem könnyű, sőt épp azért a legjobb erők együttes munkájával járó szekerét: nemesak aggodalmuk, de örömük is közös lesz a miénkkel.

Akkor S.-A.-Ujhely nem volt, de — lesz. Lesz a félig megújított, félig ósdi felfogásból a haladás útjára vezérelt lakható, olesó, jól élemezett, tiszta, szép, egészséges S.-A.-Ujhely, hol a közigazgatásnak megújított szelleme, a tervszerű és céltudatos munka a polgárság jólétének megteremtését és biztosítását fogja munkálni, *a nélkül, hogy ez az új éra csak egy fillérrel is többre kerülne, mint került eddig* (tisztelt az egyéneknek!) *a pipadohányt sem érő slendrián rendszer!*

Dongó Gy. Géza.

H. é. villámos vasut.

(*) Üdvös és nagyon életrevaló egy eszmét óhajtanak a sátoralja-ujhely—sárospataki helyi-érdeku villámos vasut engedményesei megvaló-

nem fujná az illatos füstöt. Attól tartanék, hogy önnek ellenére van hogy szivarozom.

Elfogadtam, megköszöntem a szivart s rágyújtottunk. Nagy élvezettel szivta a kékes füstöt, aztán folytatá:

— Pedig én nagyon szeretek szivarozni. Az ember elmélyed gondolataiba, meghal körülötte az egész világ. Minden üres, minden ostoba a mi létezik. Oh ilyenkor olyan jó barát egy szivar. Füstfellegében föltámad az egész világ, megnépesedik a semmiség, vidám zsigongás támad a csöndben; — végre aztán a füstfelhőből kimosolyog az ő kedves, édes arca is, — és visszatér a mult minden örömeivel, minden boldogságával.

Csodálkozás fogott el lázas sietséggel mondott szavaira, szóhoz sem juthattam, csak igenlően bölingattam fejemmel.

— A mult, — folytatá aztán, csöndes elmélázó hangon, mely csaknem elveszett a vonat zakatolásában, — ez a ragyogó színekkel himezett tarka szőnyeg, melyen áttapostunk, mely mintha mindig előttünk terülne el, s melyet többé, leborulva ajkainkkal sem érinthetünk . . . No ne nézzen oly csodálkozva rám! Arcom vonásai talán még annyi év nyomát sem árulják el, a mennyi eddig vállaimat nyomta. Ön azt gondolja most: „Fiatal barátom! te beszélsz a multról, a ki előtt még az érintetlen, sejtelmes jövő áll?” ki tudja nines-e önnek igaza? De az én igazságom is igazság. Minden embernek saját külön fölfogása szerint alakul az igazság . . .

A vonat egy népebb állomáson állott meg. Pár percig figyelmünk odairányult az indóház

sítani. Az eszme megvalósításának *lehetősége*, természetesen bebizonyítva még nincs; következtetésképpen a fentnevezett villamos vasut létesítéséről csak mint *feltevéstről* beszélhetünk. Az okokkal, azt hiszem, mindnyájan tisztában vagyunk.

Körül-belül fél esztendővel ennek előtte érthető feltűnést keltett a „Zemplén“-nek az a hire, mely jelezte volt, hogy a kereskedelemügyi miniszter engedélyeseknek a Sátoralja-Ujhelyt Sárospatakkal összekötendő helyi érdekű villamos vasútra „az előmunkálati engedélyt egy esztendőre megadta.“ Abban az időben ez az eleinte hihetetlenül hangzó hír szenzáció számba ment és városzerte a létesítendő villamos vasut képezte a közbeszéd tárgyát; de a midőn városunk közönsége, mely mohón leste az ez ügyben fölmerülő újabb híreket és ilyenek helyett az engedélyesek részéről tapasztalt halgatlansággal találta magát szemközt: az egész dolog fölött napirendre tért. Valószínűen azt híven, hogy a villamos ügye végképp elaludt.

Annál nagyobb tehát az öröm, hogy a „Zemplén“ és több fővárosi lap hasábjain ismét találkozunk a létesítendő villamosra vonatkozó hírekkel. Ezek szerint a helyi érdekű villamos vasut közigazgatási bejárási határpontját folyó hó 20-ára tüzték ki és a bejárást megelőzően aztartandó tárgyalásra az érdekeltséget meg is hívták.

Eszerint hát a Sátoralja-Ujhelyt Sárospatakkal összekötendő „h. é. villamos vasut“ tervezését *komolyan* kell fogadnunk és az érdekelte városoknak, eme reájuk nézve korszakalkotó és történetükben egy örvendetesebb új érárt jelenthető közlekedés-eszközzel komolyan kell foglalkozni.

Minden sátoralja-ujhelyi és sárospataki lakos szíve nagyot kell, hogy dobjon, ha arra gondol, hogy a testvérvárosokat villamos erő hajtotta járomú fogja keresztülszeli és közelebb hozza majd őket egymáshoz, — áldásos malasztját hintve östermelésre, iparra és kereskedelemre egyaránt. Sőt kulturális szempontból is előre kiszámíthatatlan lesz a két testvérvárosnak kölcsönhatása egymásra.

Sárospatak vezérférfiai ugyan féltik városukat és a tervezett vasut ellen érvelnek, mégpedig abból az okból, hogy S.-A.-Ujhely a környelmes közlekedés-eszköz következtében még jobban fogja *uralni* Sárospatakot s kereskedelmét teljesen magához vonzván: Sárospatakon s az egész vonalon Sátoralja-Ujhely előnyére általános *tespedés* fog tanyát ütni.

Nos, hát én eme nézettel szemben tisztelettel bátorodom más véleményen lenni.

A két városnak jelenben is van, habár megközelítően sem oly kényelmes és tökéletes közlekedés-eszköze. És ha Sátoralja-Ujhely magába olvaszthatta volna Sárospatak kereskedelmét, azt habozás nélkül megteszi vala.

Dehát ellenkezőképp!

A létesítendő villamos vasut a szomszéd városok kereskedelmét óriási módon fokozná, a mely körülmény a két város kereskedelmére csakis jótékony és üdvös hatással lehetne, a mennyiben lüktető ere, támasza és talpköve lenne a testvérvárosok forgalmának, kereskedelmének: *tisztességes konkurrenciát teremtene!* A dolog természetéből következik, hogy a ke-

népes perronjára, hol a sokaság hullámozott, buszozó és a viszontlátás örömeinek örvendő emberek sokasága.

— Látta azt a lefátyolozott leánykát, a ki oly odaadó szeretettel simult egy öreg úr — bizonyosan atyja — oldalához — ott a perronon? — kérdé fiatal utitársam, midőn a vonat ismét elindult. — Eppen olyan volt Margit, ha egyáltalában lehet őt valakihez hasonlítani. — Nem ismerte Margitot? — ugy-e?

Az öreg utitárs arcára tévedt tekintetem, a ki tekintetével figyelmeztetni látszott engem valamire, a mit nem érttem meg.

— Margit szép volt, kedves volt és jó mint az édes, mosolygó napsugár, mely életre hívja a kelő magot, ha tavasz kezdődik. A lélekben pedig sok szenvedély magvát vetette el a természet. Ha eljön a szív tavasza, nem késik a napsugár: kikél a mag; az egyik szivben föl-sarjadzik belőle a szemétre való gyom, de olyan is van, a melyben illatos virágot termő bokor kél a magból. Melyik fajtához számítana ön engem?

— Idegenekről mindig a jobbat szereti föl-tenni az ember; — viszonzám elfogultan a különös kérdésre.

— Igaza van! Idegen vagyok önnek. Magamnak is. Nekem pedig idegen az egész világ... Virágtermő bokor volt az én lelkem. Most is az, csak hogy virágaim megfagytak... Nézze alkonyodik, hidegebb lesz a téli levegő; a gőzgép meled párája ráfagy a vagon ablakára. Jégvirágnak hívják az apró csillámokat melyeket a természet játéka rálehel az ablaküvegre... Lássa, lássa, kedves uram! így csalódik az ember. Lát egy fiatal arcot, azt

reskedelmi cikkeknél árnyatlán fogva mutatkozni és így eme modern közlekedés-eszköznek megkreálása *hatalmas tényezőként szerepelne a könnyebb és olcsóbb megélhetés-viszonyok szempontjából tekintve is.* Különbözik pedig Sárospatak a „Bodrog-parti Athén“ sokkal jelentékenyebb, vagyosabb és hatalmasabb város, semmint legkevésbé is kellene attól tartania, hogy Sátoralja-Ujhely közelsége ártalmára lehetne bármilyen tekintetben is.

Nem óhajtom most felsorolni ama számtalan és még előttem laikusok előtt is ösmeretes okokat, a melyeknél fogva üdvös, kívánatos és óhajtandó, hogy a „s.-a.-ujhely-károlyfalva-végárdó-sárospataki h. é. villamos vasut“ eszmeje mentől hamarabb testet öltön; hanem lelkére kötöm polgártársaimnak, a két testvérváros lakosságának, hogy az ügy érdeméhez való buzgalommal foglalkozzék emez óriási jelentőségű, közigazdaságunk föllendítésére ma még eléggé föl nem becülhető tervezettel és azt tőle telhetően támogatni iparkodjék, hogy eme korszakalkotó közlekedés-eszköz, a mely a két szomszéd várotra nézve kiszámíthatatlan és áldásos következtéseket rejt méhében, mihamarabb a megvalósulás stádiumába léphessen!

Egy érdekes adat

Zimka János helybeli működéséhez.

A „Zemplén“ multheti számában *Olejovics* János, temesvári kegyesrendi főgimnáziumi tanár, *Zimka* János volt gimnáziumi igazgató és jelenben a kegyes tanítórészletbeli kormánysegédjének áldásos működését röviden méltatván, lelkes felhívást intézett az érdemekben megőszült tudós férfiu volt tanítványaihoz, hogy f. évi április 10-én megünnelendő ötvenéves jubileumában részt vegyenek.

Ez alkalomból, azt hiszem, érdekes regisztrálni, hogy e derék férfiú 1852-ben, tehát 47 évvel ezelőtt, midőn a helybeli gimnáziumban működött, a *helybeli izr. iskolához a magyar nyelv és irodalom tanárának is meg lett választva.* Ez iskolának akkor — mint ezt az iskolának a millénium emlékére kiadott történetében is említettem — más nem-izraelita (ág-ev.) tanára is volt.

Az iskola ugyanis 1852-ben leégvén, a népnevelés akkori lelkes bajvivői arra tökélték el magukat, hogy a hanyatlásnak indult iskolát nem csak reorganizálni, hanem *alreáliskolával* is fogják bővíteni és e feladatot nehéz küzdelem után meg is oldották.

Az izr. alreáliskola igazgatójává *Kapy* István, akkor es. kir. megyefőnök, 1852. ápr. hó 17-én kelt rendeletében saját titkárát, *Lakner* Antalt nevezte ki.

A tanári állásokra több tudós tanférfiu pályázott. Lakner felszólítására ennek „kedves földije“ *Zimka* János helybeli gimn. tanár is.

A szeptember 26-án tartott iskolaigazgatósági ülésen a jeles tanárt meg is választották, *de megválasztásába a rend kormánya bele nem egyezett* és ennek következtében az állást el nem foglalhatta.

A nevelés és tanügy munkásairól, sajnos

hinné, hogy a tavaszt látja megtestesülve — s aztán meg kell tudnia, hogy a dermesztő tél fagyta tarolta le annak a léleknek virágait, mely éppen ezt az üde arcot, érteljes testet választotta lakóhelyül.

— Ugyan, ugyan, — próbáltam ellenvetni, — az ön sötét gondolatai csak erőszakoltak lehetnek. Az élethez való akarat, mely a mi korunkat jellemzi, még az enyészeti rideg elméletét is kétségbe vonja inkább, sem hogy azt éppen önmagára alkalmazza.

— Hát azért beszéltem én önnek, hogy szavaimnak értékét kiesinyelje? — szölt mely szemrehányással, — pedig én azt hittem, hogy megtaláltam önben az egyetlen embert, a ki meg tud érteni. Mert oh! rettenetes azt ki is mondani! — engem, nem ért meg senki. De hát, hogy értenének meg, ha nem ismerték Margitot...

— Fiatal volt, szép, kedves és jó bizonyára, mint ön mondá, — és valószínű, hogy szerették egymást nagyon, fiatal szívük egész hevével.

— Oh igen! szívünk egész hevével. Ön is szeretne volna, imádtatna volna, mint én, ha megismeri. De az ő szíve csak nekem nyílt meg, csak én ismertem őt; oly szép, oly nemes volt, hogy oltárképnek állíthattam volna Isten templomába; — és aztán vége lett mindennek...

— De van vigasztalás! — feleltem, — egy csalódás terhe még nem nyomhatja el a lelket s fiatal embernél egymást követik az „egyetlen ideál“-ok, a kiknek oltárt emel szívében.

— Ön csalódásnak nevezi az én szenvedéseim forrását? — szölt keserű fájdalommal az ifju, — hát igaza lehet! — csalódás a sors-

nem ritkán, még életükben megfedkeznek tanítványai. *Olejovics* tanár lelkes felhívása azonban bizonyítja, hogy *Zimka* nevét volt hálás tanítványai még most is tisztelettel hangoztatják, reá nem borították hálátlanul a feledés fátyolát. Méltán megérdemli tehát, hogy emlékét valláskülönbség nélkül szorgalmas tanulók jutalmazására létesítendő „*Zimka János alap*“ által maradandóvá tegyék!

Knopfler Sándor.

Egy beszámoló.

Nemcsak bírói- és jogászörököt, de laikusokat is méltán érdekelhet az a jelentés, melyet *Schweitzer* János a s.-a.-ujhelyi kir. közp. fogház derék felügyelője terjesztett hivatali felsőbb-sége elé. A kiváló szakértelemmel és nagy gondnal egybeállított *Evi jelentés* oly beszámoló, melyben a kir. fogházfelügyelő mindazokat a nevezetesebb eseményeket felsorolja, melyek a vezetésére bízott intézetnél a lefolyt 1898. éven előfordultak. Ha minden fogházfelügyelőség adna ki ily évi jelentéseket, rendkívül sok és becses adatot nyerhetnének a bűnügyi statisztika összeállításai, s ily alapon teljesen megbízható adatok állnának a bűnügyi írók rendelkezésére is, kik némelykor a dolgot alapos munkák hiányában pontosan nem ismervén, csak hozzávetőleges számításokra támaszkodhatnak.

Reméljük, hogy olvasóink tetszésével találkoznak akkor, midőn a fogházfelügyelő „*Evi jelentéséből*“ a főbb adatokat röviden vázoljuk.

A s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék fogházában az 1897. évről letartóztatva maradt 261 egyén; az év folyamán összesen 1302 vétetett fel, s így letartóztatásban az 1898. éven összesen 1563-an voltak. Ezek közül a helybeli kir. járásbírói ítélt el 137-et, közigazgatási hatóságok 46 ot, a miskolci, kassai, rimaszombati, beregszászi, rózsashegyi és eperjesi kir. törvényszékek fogházaiból, a kassai kir. főügyészség rendelet alapján külmunkára alkalmas egyén 197 szállítottatott be, vizsgálati fogolyként beutaltatott 262, — a többi a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék ítélete alapján vétetett föl.

A letartóztatottak 1563 főnyi létszámában 1445 férfi, 118 nő volt. Oly egyén, ki 16 évet még el nem ért, 14 volt elítélve.

1898. december 31-én a fogolylétszám 276 fő, az év folyamán tehát 1287 egyén bocsátatott el; nevezetesen: büntetését kiállotta 1087, kegyelmet nyert 1, feltételesen szabadságoltatott 31, orsz. fegyintézetbe szállítottatott 35, meghalt 4, vizsgálati fogságból szabadlábra helyeztetett 129.

Legmagasabb volt a fogolylétszám 1898. márc. 26-án: 366; legalacsonyabb jan. 17-én: 234. Az átlagos napi létszám: 314.

A letartóztatottak által fogságban töltött napok összes száma 114,610.

A letartóztatottak anyanyelvét illetően: 50% magyar, 45% tót, 3% cigány, a többi zsidó és lengyel.

Eletkorukat illetően a 20—35 évesek vannak túlnyomó számban.

Az elítélések alapját képező bűncselekmé-

Folytatás az I. mellékleten.

ban, mely az élet vásári zajában két egymáshoz illő lelket — kegyetlen szeszélyből összehoz; csalódás a természet rendjében, mely sirt ásott a legszebb tavasznak! Csalódás az életben, a halálban, Istenben, szóban, gondolatban, hogy nem hazugság a történet vége: Margit meghalt!...

Mint a koporsóra hulló hantok dobbanása közben fölhangzó kitérőre a legrettenetesebb fájdalomnak, úgy esengett fülemben az a hang a vonat zakatolása közben. Hallgattam. Szerencsétlen utitársam se szólt többet; hátrahanyatlott a piros bársony-pamlagon s nézett mereven öreg utitársunkra, a ki fájdalmat visszatükrözve arccal hajolt feléje. A váltakozó tájképek elvesztek az esti homályban, fülkénben kigyult a gázlámp s egész uton úgy éreztem magam, mintha egy nagyon nagyon kedves halottat kísérek végéig nyughelyére.

Mikor pár heti időzés után visszatértem a fővárosból, útközben egy csatlakozó állomás várótermében összetalálkoztam hallgatag, öreg utitársunkkal.

Megismertük egymást azonnal s a mint felé közeledtem, mintha eltalálta volna gondolatomat, mély, fájdalomtól reszkető hangon szólt hozzám:

— Az örültek házába küldték gyógyulni. Már meggyógyult az én szegény jó uram. Ha van igazság az égben, mint nincs e földön: most már örökre együtt lehet drága Margitjával...

És mintha közös volna gyászunk, megöleltem a becsületes vén szolgát... és sirtunk mindaketten.

nyek között a súlyos testi sértés van legerősebben képviselve, 437 esettel, ezután jó a lopás, 361 eset. Érdekes, hogy a magyar vidékről való közt csak rendkívül csekély számmal vannak lopásért elítéltek, míg a tót anyanyelvűekre nézve ennek éppen az ellenkezője áll. Valamint nevezetes ama körülmény is, hogy a nők aránylag sokkal súlyosabb büntéseleményeket követnek el, ha egyszer a bűn útjára tévedtek, mint a férfiak.

A letartóztatottak polgári foglakozásukban túlnyomóan cselédek és napszámosok, kisebb számmal vannak a vagyonnal bíró földművesek, kereskedők és iparosok; elenyészően csekély számmal (0.5%) az intelligens osztályhoz tartozók.

Az elítélteknek 50%-a analphabeta.

Oly letartóztatott, kinek vagyona van, csak 97 volt, a többi vagyonatlan.

Külföldi illetőségű volt 11.

A büntetési idő legnagyobb számmal a 3-6 hónapot mutatja; 10 éven felül jogerősen csak 3, élethosszig egy sem lett elítélve; valamint nem hozatott halálra szóló ítélet sem.

A vizsgálati foglyoknak az éven szokatlannul nagy száma annak folyamán, hogy a Bodrogközön fellépett szocialisztikus mozgalmak a büntetőbírósgat beavatkozását hívták fel; az ez ügyben letartóztatottak azonban rövid tartamu vizsgálati fogság után szabadlábra lettek helyezve, s még jogerősen elítélve nincsenek.

Feltételes szabadságra bocsátását 49 letartóztatott kérte; ezek közül elbocsátott 31, elintézés alatt áll 9, elutasított 9.

Fegyelmi fenyték a foglyok ellen csak 8 esetben szabott ki.

Oly letartóztatott, ki már ugyanazon büntéseleményért többször volt büntetve (visszaeső) 178 volt.

Az egészségi állapot kitünő volt a lefolyt éven; mindössze 310 könnyebb természetű megbetegedési- és 4 haláleset fordult elő.

Istenítisztelet a fogház kápolnájában s az arra rendelt imahelyiségekben minden vallásfelekezet lelkészei által rendszerint két hétben egyszer tartatik.

Van a fogházban iskola is, melyben naponta egy órán okleveles tanító tart előadást.

A rabkönyvtár 520 kötetből áll, melyek azonban, mint a jelentés előadja, már nagyon elrongyolt állapotban vannak.

A letartóztatottak túlnyomó része a lefolyt éven a szőlők felújítása munkálatainál alkalmaztatott. Összesen 49,101 munkanapon dolgoztak, mely után 27,013 ft. folyt be; ebből az örök és munkásrabok illetményét s a pótelelmzési költséget levonva, a kir. adóhivatalba mint tiszta jövedelem 10,863 ft 98 kr. szállított be. — A súlyosabban elítéltek, kik megbízhatatlanság folytán külmunkára nem bocsátattak, kosárfonással foglalkoznak; ezek munkája után is 566 ft 14 kr. tisztajövedelem éretett el. A rabok keresménye, mely 6686. naplótétel alatt, 744. főkönyvi számlalapon az ő javukra könyveltetett, 5458 ft 03 krt tett.

A két hónapnál hosszabb időre elítéltek pénze postatakarékárban volt kezelve.

A kir. fogházfelügyelőségnek a nagyszámu letartóztatottak könnyelése, elbocsátása, ügyes-bajos dolgaikban való intézkedés, mint a jelentés mondja, oly óriási munkát képez, hogy számtalan esetben kora hajnalról éjjelig kell dolgozni, mert maga a hivatal természetete kizárja, hogy egyik napról a másikra egyetlen hátrálékos ügydarab maradjon.

A jelentés ezután még az őrszemélyzetnél történt változásokról s előléptetésekről számolva be, díszre említi, hogy az őrszemélyzetnél a fegyelem kitünő labon áll.

A nagy fáradsággal s óriási adathalmaz feldolgozásával szerkesztett beszámolóhoz a fáradhatatlan tevékenységéről ismert fogházfelügyelőnek gratulálunk, s óhajtjuk, hogy midőn a társadalom száműzöttjein a büntető igazság ítéletét végrehajtja, humanus és tapintatos eljárásával s bánásmódjával ezután is találja meg azt az utat, melyen eddig haladt s melyen fönt és lent kitünő nevet szerzett magának.

Cs.

Vármegyei ügyek.

A közigazgatási bizottság Molnár István főispán elnöklésével f. hó 12-én tartotta rendes, ebben az évben első ülését, melyen a szakelődök terjesztették elő a közigazgatásnak egyes ágazatairól szóló 1898. évi vázlatos, egyszerűsmind a mult hónapról szóló tüzetes jelentéseiket. — Napi rend előtt megválasztották az albizottságokat és küldöttségeket titkos szavazással. Megválasztattak a *fegyelmi választmányba* a törvényhatósági közgyűlés által választott tagokból rendes tagokul: *Dókus József és Meczner Gyula*, — póttagul: *Mailáth József gróf*. Az

állami közegekből rendes tagokul: *Nemes Lajos, Talapkovics Vazul*. Póttagul: *Hönsch Dezső*, — az *erdőügyi albizottságba* elnökül: *Szerviczky Odön*, alelnökül: *Meczner Gyula*, tagul: *Sennyey Miklós báró*, — a *vármegyei pótadó és tvh. utadó ügyekben felszólamló küldöttségbe*: *Dókus József, Meczner Gyula, Fejes István és Meczner Béla*, — a *gyámügyi fellebviteli küldöttségbe* rendes tagokul: *Meczner Gyula és Fejes István*, póttagul: *Sennyey Miklós báró*, — a *másodfoku erdei kihágási bíróságba* rendes tagokul: *Dókus József, Mailáth József gróf, Fejes István és Meczner Gyula*, — *szakértőkül*: *Andrássy Sándor gróf, Baján Imre, Meczner Béla és Philipp Károly*, — a *mezőgazdasági munkások és munkaadók közt felmerült vitás ügyek elbírására alakított albizottságba* rendes tagokul: *Meczner Gyula és Szerviczky Odön*, póttagokul: *Andrássy Sándor gróf, Mailáth József gróf, Sennyey Miklós báró és Szekerák Kálmán*, — a *fogházfelügyelői bizottságba* rendes tagokul: *Dókus Gyula, Meczner Gyula, Fejes István és Meczner Béla*, — a *tanügyi és tanítói nyugdíjalapra ügyelő választmányba*: *Meczner Gyula és Szerviczky Odön*. — a *kórházakat vizsgáló küldöttségbe*: a) a S.-A.-Ujhelyben levő „Zemplén-vármegyei kórház” vizsgálatára: *Fejes István és Szerviczky Odön*, — b) a nagymihályi és homonnai kórházakra: *Molnár Béla dr. és Wladár Emil*, — c) a sárospataki főiskola és községi kórházra: *Meczner Béla és Szekerák Kálmán*, — d) a király-helmezi hasonszenvi „Mailáth” kórházra: *Sennyey Miklós báró és Szerviczky Odön*, — a *közegészségi bizottság kiegészítéséül* az 1876. évi XIV. t. cz. 16. §-a alapján: *Hönsch Dezső és Szokolay Emil főmérnökök és Widder Gyula gyógyszerész*, — végre a *törvényhatósági ipartanácsba* rendes tagokul *Bánóczy Kálmán és Schön Sándor*, póttagokul *Behyna Miklós és Szöllösy Sándor*. — A szavazatok összesámítása és az eredmény kihirdetése után ömeltősága a főispán részéről kinevezettek a gyámügyi f. v. küldöttségbe rendes tagokul: *Dókus József és Meczner Béla*, póttagul: *Molnár Béla dr.*, — a *börtönvizsgáló küldöttségbe*, a s.-a.-ujhelyi j. területére: *Fejes István és Meczner Gyula*, — a gálszécsi, homonnai, sztrópai és szinnai járások területére: *Molnár Béla dr.*, — a n.-mihályi és a varannai j.-ba: *Wladár Emil*, — a tokaji j.-ba: *Szekerák Kálmán*, — a bodrogközi j.-ba: *Mailáth József gróf*, — a szerenesi j.-ba: *Matolay Etele*. — A II. foku erd. kihág. bíróságának s a mezőgazd. munkásügyek albizottságának tagjai hivatalos esküjüket letették. — A közig. bizottság évi jelentésének elkészítésére, az alispán elnöklete alatt, a főjegyző, tiszti fő-ügyész, kir. p. ü. igazgató, az áll. ép. hivatal feje, a kir. tanfelügyelő és a kir. főügyész-helyettes küldettek ki a küldöttség jegyzői teendőinek ellátásával *Dókus László* vm. II. aljegyző bizatott meg. A küldöttség munkálatait, mely az elmúlt évnek a közigazgatás minden ágazata felől szerzett becses tapasztalatokat fogja felölelni, a közig. biz. jövő havi rendes ülésére fogja bemutatni.

Az alispáni jelentés mellékletét képező főszámvevői szakjelentést kiadták az alispánnak, hogy a közvetlen utadó fizetőknel, ugyszintén a sztrópai járásban kint maradt igen tetemes utadó hátrálék, nemkülönben az utátkelesi hozzájárulások címén befizetetlenül maradt kintlevőség s e három címen összesen: 15,677 ft 78 kr., valamint a többi kilenc járásban összesen 27,855 ft 19 krra rugó utadótartozás behajtásáról saját hatáskörében gondoskodják, a végrehajtást pedig, mint-hogy az ex-lex helyzet az autonom-adókat nem érinti, minden irányban rendelje el. Befizetett törv. hat. utadó az év egész folyamán: 113,140 ft 18 kr., késedelmi kamat: 1745 ft 33 kr. Az egy évi előírásához mérten 98%; régebbi hátrálék és f. évi együttesen 37%. — Amerikába kivándorolt a mult hónapban 69 egyén (a sztrópai járásból most senki!) visszaérkezett 107. — A kir. főügyész-helyettes havi jelentéséből kivesszük, hogy a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék fogházában a rablétszám volt 276, ebben elítelt 242. — A mult évi fogoly-forgalom statisztikája szerint volt a rablétszám 1563, ebben férfi 1445, nő 118, elbocsátott 1287 egyén. A börtönök réme, a görvélykór, egyetlen egy áldozatot sem követelt. A mult év folyamán 220-230 rab dolgozott állandóan a felújítás alá került szőlőkben. Tény, hogy a szőlők rekonstruálását a rabmunka lendítette föl S.-A.-Ujhelyben, mert a rabmunkás jónak is, jutányosnak is bizonyult. Viszont méltánylást érdemlő a munkának erkölcsi és fizikai ráhatása is, mert az egyén testi erejét, egészségét fokozta, s avval, hogy a rabot, a szőlőmunka minden ágazatán végig vezette, módot teremtett számára, hogy rabsgából kiszabadulva, becsületes uton keresse meg magának és családjának az életfentartás eszközeit. A szőlőmunkákért befolyt keresményből

10,863 ft 98 kr. tiszta kereseti összeg szállított be a kir. adóhivatalba. — A főispán elősmérését nyilvánította a kir. főügyész-helyettesnek az ujhelyi szőlők tulajdonosai irányában tanusított buzgólkodásáért; — azután elmondotta, hogy a lelkészek szőleinek agrár-kölesönnel történendő rekonstruálása érdekében tett lépései akadályba ütköztek a vall. és közokt. miniszternél, kinek skrupulusai támadtak s nem engedte, hogy az agrár-kölesönök a lelkész-szőlőkre rákebeleztesse. A közig. bizottság a főispán részéről elősorolt motívumok szemelött tartásával most fölirt a miniszterhez, kifejtvén azokat az okokat is, a mik a tokaj-hegyaljai lelkészek életében s megélhetésük szempontjából elodázhatatlanul megkívánják, hogy a javadalmazásaik főalkotórészét képező szőlők rekonstruáltassanak, — hasonló értelemben fölirtak a földmiv. ügyi miniszterhez is; ömeltősága a főispán pedig megígérte, hogy mind a két miniszternél ujjában is lépéseket tesz a lelkészek érdekében. — A „Phönix” biztosító-társulat eljárása egy konkrét eset alkalmából szóba hozatván, az ügy tárgyalás és minden részletében a nagyközönség tudomására hozatal végett áttétetett a Kögyüléshez. — A földmiv. ügyi miniszter értesítette a közig. bizottságot, hogy a gazdasági egyesület részéről rendezendő lóvásárok sikerét a ló-avató bizottságok, ha a lóvásárok idejének és helyének kitüzése körül a két elnökség egyértelemben fog eljárni, mindenképp előmozdítani kötelességének ösmeri. — A s.-a.-ujhelyi női ipariskolának 150 ftnyi évi segedelmet szavaztak meg a közmiv. elősmérés alapján. — A szinnaiak folyamodására fölkerült a kassai posta- és táviróigazgatóság, hogy Homonnáról Szinnára a postajáratot évente március hó 1-étől október hó 30-áig már délután 5 órakor indíttassa. — Néh. *Dragóner* Lajos lyubisei volt róm. kat. lelkész hagyatékából 150 forint a vármegyei szegényalapba befolyván, az a végrendelező adománya címén elkönyveltetni rendeltetett. — Az árvászeknél 1898. dec. 31-én elintézetlenül maradt ügydarabok összes száma csak 93 lévén, ezt a szép tevékenységről tanuszkodó eredményt, a mi egy napi ügyforgalomnak fölel meg, örvendetesen tudomásul vették; elintézték pedig a mult hó folyamán *Karsa Ferenc* előadó: 375, *Spillenberger* Barna 368, *Matolay* Béla 417, *Pilissy László* 341, *Mester István* 383, ifj. *Bajusz József* jegyző 303 ügydarabot. — A közegezségi állapot decemberben is épp oly rossz volt, mint az egész év folyamán; uralkodó betegség volt a hasi hagymáz és a kanyaró, Tallyán a vörheny. Kanyaróban bejelentett köresetek száma volt 4322, ebből gyógyult 85%! — Jelentésének egyik pontjában rámutatott a tisztí főorvos arra a veszedelemre, mely fenyegetné a közönséget, ha S.-A.-Ujhelyben az alorvosi állás nem rendszeresítették. — A kir. tanfelügyelő jelentette egyebek között, hogy a homonnai polgári iskolát személyesen meglátogatta és ott rendet és szép előrehaladást tapasztalt, — jelentette azt is, hogy a vall. és közokt. miniszter az *Andrássyfalva* (Szelepka) község állami iskolájának fölépítésére megajánlott 4000 ftnyi segedelmet ugyan most a törvényhozásban támadt képviselőházi zavarok miatt nem utalványozhatja, de ha a község kölesönképpen fölveszi az összeget, annak törlesztését tárcája terhére átveszi. — *F-Bereczki* községnek iskolarenoválásra 70 ftnyi segedelmet szavaztak meg a közmiv. alapból. — A kir. áll. építészeti hivatal részéről 1899. évre bemutatott kavicsfelosztási kimutatást, mely szerint a kőzutakra 12,822 kavicsrakás fog szállítani 64,079 ft 66 kr értékben, elfogadták. — A kir. pénzügyigazgató jelentéséből fölémlijük, hogy egyenes adóban befizettek 1898. dec. hó folyamán kerekszámban 106,000 fto (most kevesebbet, mint az 1897. dec. hó 31-éig 18,000 fttal.) Az 1898. évben befolyt: 1,218,000 ft. a nélkül, hogy csak egy esetben is kellett volna végrehajtást foganatosítani. 1898-ban több folyt be, mint 1897-ben 75,000 fttal. A hátrálék 1898. dec. 31-én volt: 254,000 ft. — Végezetül fölémlijük, hogy *Kohma András* mislinai, *Szabó Imre* tarczali, *Bacsócsin János* m.-esemernyei, *Jenesik István* homonnai, *Kurländer Gyula*, h.-böszörményi, *Lukócsin Mihály* juszko-volyai, *Háber Henrik* bécsi, *Hoszpodár Miklós* mihályii, *Klenyák János* és *Lihóta János* sztárai lakos hadköteles egyéneknek kivételes nősülés megengedéseért benyújtott folyamodásaik pártoló véleménynyel fölterjesztettek a honv. ügyi kir. miniszterhez. — Ezek során a d. e. 9-kor kezdődött ülés d. u. 3/41 órakor a távozó főispán éltetésével végződött.

A szőlészeti szakosztály nem ma, hanem kivételesen holnap d. e. tartja rendes havi ülését.

A borkereskedők a mübor ellen Mióta köztudomásu lett, hogy az ország legnagyobb borkereskedői között is vannak, akik rendszeresen

üzik a borhamisítást és a hamis bor forgalomba hozatalát, nemesak a koresmárosok érzik a borfogyasztók bizalmatlanságának súlyos következményeit, hanem a borkereskedők üzlete is a minimumra redukálódott. Azok a borkereskedők, kik valódi árut hoztak forgalomba, a borhamisítók versenyével már eddig is nagyon nehezen tudtak megküzdeni és helyzetük még a különféle felfedezések után is nagyon meg van nehezítve, mert a vendéglősök most már az összes borkereskedők iránt legnagyobb bizalmatlansággal viselkednek, minthogy ilyen körülmények között a borkereskedők helyzete tarthatatlanná vált, az előkelőbb cégek — mint a Kassán megjelenő „Pannonia” értesül — mozgalmat indítottak az iránt, hogy a belügyi és földmívelésügyi miniszterekhez felterjesztést intézzenek abból a célból, hogy a borhamisításra vonatkozó törvényeket s rendeleteket ezentúl szigorúan hajtsák végre, nehogy a lanyha végrehajtás azokat is gyanuba keverje, akik soha borhamisítással nem foglalkoztak. A borkereskedők arra is felkérlik a két minisztert, hogy a szigorú vizsgálatot a termelőkre is terjesszék ki, mert igen gyakran merül fel az a vád, hogy a legtöbb hamítás a termelők pincéiben fordul elő.

Állami anyakönyvi statisztika. A sátralja-ujhelyi állami anyakönyvi hivatalnál 1898. január 7-től január 14-éig a házasságot kötött: 3 pár: b) kihirdetett: 6 egyén: c) születési anyakönyvi bejegyzés volt 12 esetben: d) elhalálozott: 12 egyén. — Az alsó-hrabóczi anyakönyvek tanúsága szerint 1898. évben 104 születés, 19 házasság, 60 halálozás lett bejegyezve. — A sztropkai állami anyakönyvi kerületben (melyhez Sztropkó, Hoecs, Nagy-Brezsnyice, Boksa és Sandal községek tartoznak), 157. születés, 70. elhalálozás és 19 házasság esete jegyeztetett be.

Hírek a nagyvilágból.

II. Vilmos német császár abból az alkalomból, hogy a gárda-gránátos ezred f. hó 11-én ünnepelte az évfordulót, hogy ezelőtt 50 esztendővel **Ferenc-József** királyunk öfelsége lett az ezred tulajdonosa, hosszabb üdvözlő sürgönyt küldött Bécsbe öfelségéhez. A sürgönyből idézzük: „...ötven esztendeje... Benced látja minden férfiúi és katonai erénynek tündöklő mintaképét napról-napra minden gránátos... Epp most állott előttem diszben az ezred és felékesítette zászlaját azokkal az emlékjelvényekkel, amelyeket küldtél neki... Az ezreddel együtt kiáltom: **Ferenc József** öfelsége még sokáig éljen!”

Anglia és Franciaország között **Madagaszkár** sziget miatt egyre feszültebbé válik a helyzet. Mind a két nagyhatalmasság előkészületeket tesz haderejének mozgósítására, hogy hadüzenet esetén meglepetés ne érje.

Menelik, az afrikai fekete király, ki az olaszokat tavaly oly súlyos békekötésre kényszerítette, ismét mozgolódik. Erre való tekintettel **Eritrea** katonai kormányzója segéd haderőt kért Olaszországból.

Hírek az országból.

Erzsébet királyné szobrára eddig 195 ezer ft-nyi adakozás gyűlt be a „Nemzet” szerkesztőségénél.

Diszpolgári oklevél. **Bánffy Dezső** báró miniszterelnöknek a Budapest székes főváros diszpolgárává történt megválasztásáról szóló diszpolgári oklevelet **Márkus József** főpolgármester fényes és nagy küldöttség élén folyó hó 12-én nyújtotta át.

Szilágyi Sándor jeles történettudósunk és fáradhatatlanadatgyűjtő, ki a szaktudományt s e révén a magyar szellemet véglehetőleg lelkésedéssel szolgálta, Budapesten, munkás és közhasznú életének 72-ik évében elhunyt. Az „Adalékok” nevében is, hogy t. i. szerény folyóiratunkat szeretetébe fogadni, szellemének jövővi hatását folyóiratunkkal éreztetni érdemesnek tartotta — igaz, fájó érzéssel hozzuk halálhíradomására a „Zemplén” és az „Akk” közönségének. — Aldás a jó hazafi, a jeles tudós emlékére!

Szász Domokos, az erdélyrészi reformátusok „hareias püspöke” Kolozsvárt elhunyt. F. hó 11-én temették nagy ünnepességgel. Béke emlékére!

A parlament békéje fölött a tárgyalások kormánypárt és ellenzék között megkezdődtek.

Különlék.

Személyi hírek. **Windisch-Grätz** Lajos herceg és neje szül. **Dessewffy** grófnő főméltóságai, ma egy hete Sárospatakról Uj-

helybe jöttek s meglátogatták **Dókus József** volt főispánunk öméltóságát. Ugyanakkor **Windisch-Grätz** hg. jószágigazgatója **Philipp K.** társaságában, látogatást tett **Dókus Gyula** es. és kir. kamarás házában. — **Fejes István** ref. espereslelkész, Ujhely költő-papja, Kolozsvárról, hol az elhunyt **Szász Domokos** ref. püspök temetésén **Kun Bertalan** püspököt, ki betegsége miatt a temetésen részt nem vehetett, helyettesítette, f. hó 12-én este haza érkezett.

A s.-a.-ujhelyi városi kaszinó ez idei bálja, a mint már jeleztük, a farsang végén: február 11-én lesz. A 80 tagból álló rendezői gárda e napokban alakult meg, élén **Dókus Gyulával**, a kaszinó elnökével s egy **Mattya-sovszky Kálmán**, **Staut József**, **Gnädig Lipót**, **Schmidt Lajos** és **Szokolozsky Rezső**ből álló vigalmi bizottsággal. Széleskörű a nagy érdeklődésre, a mely ez iránt a bál iránt Ujhely és a vármegye társadalmában szélteben mutatkozik, az a farsang első mulatsága lesz. Jegyek **Szent-Györgyi Vilmos** t. barátunk üzletében válthatók előre. A páholy-jegyek, a mint értesülünk, már csaknem mind előjegyezettek. A meghívókat néhány nap múlva széjjel küldik.

Magyar zsidó hitszónok. A hazafiasság nem érdem, hanem kötelesség, melyért elismeréssel senkinek sem tartoznak. S a nyiregyházi „Statusquo” izr. hitközség” szintén csak kötelességet teljesített, midőn a mult heten az ottani köztisztviselőknél álló özs rabbi mellé, végrehajtására, magyar hitszónokot alkalmazott. A s.-a.-ujhelyi „statusquo” izr. hitközségben” már évek óta vajdúdik a magyar zsidó hitszónok kérdése. Mi is már többször tüzetesebben hozzászóltunk e fontos kérdéshez, a hitközség tagjainak nagy része már régen óhajta a modern igényeknek megfelelő hitszónok alkalmazását, a hitközség minden szervezetében is magyar szellem uralkodik, — a magyar hitszónok alkalmazását mégis perhorreszkálja (?) Valóban érdemes elgondolkozni a dolgon, érdemes foglalkozni e kérdéssel, hogy hát csakugyan nem akad-e végre a hitközség számos intelligens tagja közt energikus férfiú, a ki a szent ügy érdekében mozgalmat indítson? Nem akad-e tetterős férfiú, a ki kitudja vivni, hogy radikális módon segítsenek a türethetetlen állapotban?

Vadászat. Az ujhelyi nimródok egy társasága a város határához tartozó hegységben a mult hét szerdáján hajtóvadászatot rendeztek. A vadászat megtartására az adott kedvet, hogy a kerülő friss (?) vaddisznó nyomokat-jelentett. Amde négy vagy öt hajtásban nyomát színét se találták ennek a nagy vadnak. Nehány öz, róka és nyul került mindössze a hajtásba, hanem az előbbieket nem jöttek lövésre s így csak hat tapsi füles lett a vadászat zsákmánya.

Nőegyesületi bál. Az ujhelyi izraelita nőegyesület e hó 7-én tartotta szokásos táncmulatságát a városi színházban. Szép és elegáns közönség gyűlt össze erre az alkalomra a fényes, girlandokkal, tükrökkel és drapériákkal pazarul díszített teremben. Nem különben szép közönség töltötte meg a termet körülfutó páholyokat. A tánc kilenc órakor keringővel vette kezdetét dicséretére a sok és jó táncosoknak olyan animóval és kitartással, hogy a bálók örököződje, a petrezselyem, ez éjjelen a teremből száműzött volt. Az első négyest negyven párnál több táncolta. A szünet órája után a második négyesre ugyan már megkevesesült a táncoló párok száma, hanem ez nem esett a mulatság rovására, mert a kik kitartottak, csak folyton magasabbra hágó jókedvvel, lankadatlanul táncoltak a késő hajnali órákig. Általában azt jegyezhetjük föl, hogy a **Teich Zsigmondné** urnő elnöksége alatt működő nőegyesület ez idén ismét olyan mulatságait között előkelő helyet foglal el és számot tarthat a „fényesen sikerült” örökségre. A jelenlevő hölgyek névsora **asszonyok**: **Baris Arpádné**, **Barthos Józsefné**, **Elbert Gyuláné**, **Dókus Gyuláné**, **Gerő Aladárné**, **Guttman Mórné** (Luka), **Haas Bernátné** dr.-né, **Haas Mórné**, özv. **Hell Adolfné**, **Juhász Jenőné**, **Kellner Józsefné**, **Kellner Sománé** dr.-né, **Keresztessy Lajosné**, **Kincsesy Péterné**, **Kondor Miksáné** dr.-né (Sárospatak), özv. **Kornstein Mórné**, **Korinkó Jánosné**, **Ligetű Józsefné** dr.-né, **Lövy Adolfné**, **Molnár Leona**, **Mattya-sovszky Kálmáné**, id. **Meezner Gyuláné**, **Nagy Arminné** dr.-né, **Reich Lipótné**, (Luka), **Rosenberg Bernátné** dr.-né, **Rosenberg Sámuelné**, **Rosenthal Sándorné** dr.-né, **Róth Mórné**. **Ráth Bernátné**, **Szép Gidáné**, **Schön Vilmosné** dr.-né, **Schön Sándorné**, **Spotkowsky Károlyné**, **Szepessy Arnoldné** dr.-né, **Teih Zsigmondné**, **Waldmann Adolfné** dr.-né, **Zinner Adolfné**, **Zinner Henrikné**, — **Leányok**: **Friedmann Bella**, **Goldblatt Mariska** (Sárospatak), **Hell Sarolta**, **Juhász Ilonka**, **Kellner Bella**, **Kis Eszti** (Niregyháza), **Korinkó Ilonka**, **Mattya-sovszky Sárika**, **Meezner Manó** és **Icu, Nagy Elza**, **Reich Jolán** (Luka), **Rothberger Rózsi** (N.-Becs-kerek), **Szép Zsuzsika** és **Ilonka**.

Tüz. **Rose József** borkereskedő Széchenyi-téri 8. számú földszintes házában zsin-delytetőzete ma egy hete esti 7 óra felé ki-

gyulladt és teljesen leégett. A tűz a **Kaufmann** Majer üvegkereskedése fölött a padláson ütött ki, a hol szalmába pakolva nagy mennyiségű üvegáru volt felhalmozva. A boltból feljárt a padlásra s így, ha nem a kéményajtón kipattanó szikra okozta a tüzet, úgy csak két eshetőség forog fenn a tűz keletkezésére nézve, és pedig gondatlanság, vagy szándékos gyújtás. A tüzoltók a terjedelmes tűz lokalizálásánál ol-tásánál dicséretreméltó buzgalommal és oda-adással fáradoztak; különösen dicséretet érdemelnek, hogy a jobbról és balról szomszédos és nagy veszedelemben forgott **Deutsch Bernát** és **Juhász Jenő** házait megmentették a megégés veszedelmétől; ebben némi segítségükre volt a kevéssel előbb esett, a tetőket elföldött hó is. Éjjeli tízengy órára járhatott az idő, mire a tető le-égett s a tüzet beoltották. A tüzoltóknak ugyan még ezután is volt dolguk, mert a Rose udvari lakásának szobái is beégtek s mire a tüznek utolsó szikráját is beoltották, az már másnap délfelé volt. A tüzoltók közül **Friss Heiman** mászó-parancsnokot és **Gzimbalmos József** csö-vezetőt különös dicséret illeti, mert szinte emberfeletti módon buzgólkodtak az oltásnál. A tűz okozta kár tetemes összegre rug. Így **Rose József** 2700, **Kaufmann Mayer** 8000, **Alexander Manó** 600, **Rose Henrik** 100, **Juhász Jenő** 240 és **Deutsch Bernát** 200 forintra becsüli kárát, megjegyezvén, hogy az épületek, ugymint a bolti áruk is biztosítva voltak. Végül megemlítjük, hogy a Kaufmann üveges boltjába is behatolt a tűz, a mely elhamvasztotta üzleti könyvét és tönkre tette az üvegáru nagy részét.

Gazdát cserélt. **Láczay Elek** s.-a.-ujhelyi birtokosnak kis-boglyoskai szőlőjét **Haas Bernát** dr. vette meg örök áron 6000 ft. azaz hat ezer forintot, kész pénzzel azonnal fizetve. Ez az adásvétel is mutatja, hogy a parlag szőlők értéke mily rohamosan emelkedik. Egy esztendővel ezelőtt még a nevezett szőlőt volt gazdája 2500 ftra tartotta.

Ércnél maradandóbb emlék. Szép s nemes példára buzdító esemény történt **Mád** városban a karácsoni ünnepek alkalmával. A Kassán elhunyt, boldog emlékezetű **Lang Nándor**, **Mád** városnak a régi időkben volt polgára, arany betűkkel véste be emlékezetét a szegények keblébe akkor, midőn nagyobb, tehetségesebb úrhoz is méltó adományával 5000, azaz ötezer fttal lepte meg városunk szegény iskolásgyermekeit, avval a nemes céllal, hogy a tüke kamataiból minden évben szegény keresztény gyermekek ruházatának föl. Ez alkalommal volt az első ruhakiosztás. 63 gyermek teljes ruházatot kapott az alapítvány kamataiból! Lehet-e nagyobb öröm, mint látni a szegények hálakönyveit? A megboldogult alapítónak már nem lehetett ebben a nagy örömben része. Őt nem az élvezet, hanem a jótétemény szerény érzete vezette ez adakozásra: „Ne lássa bal kezem, mit nyújtott a jobb.” Aldva legyen emléke, mely minden esztendőben megújul a didergő apróság kebelében! Bárha lenne mennél számosabb követője más községek szegényei javára is!

A halál torkában. Szinte hihetetlen mennyi szerencséje van néha az embernek szerencsétlenség közepette. **Lippe Eberhard** szinai gróf e hó 7-én d. u. a 4 órási vonattal érkezett Homonnára, ahol az állomásnál várta már négyes fogatú kocsija. Mielőtt még a vonat megindult volna az állomásról, beszállt hirtelen kocsijába s a kocsis a lovak közé esapva robob a négyes Szinna felé. Megjegyzendő, hogy Homonnán a vonat szeli a városból kivezető utat, s e helyen az átjáró sorompókkal van ellátva. Az ör vigyázatlansága, vagy egyébké oknál fogva az inenső sorompó nem lévén elzárva, a kocsis felhajt a pályára, mitsem törődve az induló félben levő vonattal. Athajtani azonban már nem lehetett, mert a tulsó sorompó be volt zárva, s mi több befelé nyílik. Ezen iszonyú és hajmeresztő állapotban közeledik a robobó vonat. A biztos halál e veszedelmében nem maradt egyéb menekülés, mint hogy a kocsis teljes erejének megfeszítésével valami módon összeszorította a 4 lovat és kocsit a sorompó és pálya között levő térre. A legnagyobb szerencse az volt, hogy a lovak nyugodtan álltak, míg a kocsit mellett 1—2 lépésnyi távolságban elhaladt a gőzös. Hosszabb időbe és fáradságba került, míg az összekuszált lovakat és kocsit e kelepecéből kiszabadították. A gróf után nyomban hajtott az állomásról hazasiető **Lehoczky** Endre esperes kocsija is, s ez éppen a vonat elé került volna, ha egy ott álló ember észre nem vészi a közeledő veszedelmet, s megfogva a lovak kantárszárát, vissza nem fordítja a város felé. Minthogy ez nem is első eset, mennyiben a közelmúltban magam is szemtanuja voltam ily izgalmas jelenetnek, közbiztonság kedvéért nagyobb vigyázatot ajánlanék az ott lakó pályáérnek.

Jutalom átadása. Mező-Zombor községből írja alkalmi tudósítónk: A szerencsi járásnak közbecsülésben, tisztelőben és szeretetben álló főszolgabírája, **Pintér István**, községünkben a községházánál folyó év január hó 10-én d.

Folytatás a II. mellékletben.

u. 2 órákor személyesen megjelenvén, ez alkalommal a nmlgu m. kir. földmivélségi miniszter ur intézvénye kapcsán magával hozott díszoklevelet és 50 ft. készpénz-jutalmát, számos itteni lakos jelenlétében, szép beszéd kíséretében adta át. A jutalmazott **Demeter András** most 40-ik éve hogy eseléd, ki is a jutalmat 82-ik éves letére fiatalos frisséggel, meghatottságig könnyező szemekkel s reszkető szavakban azzal köszönte meg: „Köszönöm hozzám való nagy jószágukat kegyelmes atyáim!”

— **A „Kék kereszt“ hódítása.** Egy közérkösi tekintetben példás esetről kaptunk hírt **Borró** községből. Borró felvidéki községünk lakossága, vénéje, fiatalja, annyira neki adta magát a pálinkaivásnak, hogy a koresmát elibette a templomnak. A borrói gk. új lelkipásztor, látván az örvényt, mely hivatit elnyeléssel fenyegeti, a minapában összehívatta községe népét és olyan szivreható beszédet intézett hozzájuk, hogy legott közös akarattal lemondottak a koresmába való járásról, sőt becsületükre és igaz hitükre megfogadták — erről nevük aláírásával kötelezőlevelet is adtak — hogy fogadalmukat szentül megtartják. Azóta a koresma csak úgy kong az ürességtől, eilenben az istenháza szorongásig tele van. Vajha a borróknak ezt a Pál-fordulását mások is követnék. Akkor aztána **Kék-kereszt-egyesület** zászlaja, rajta a „mértékletesség!“ jelszavával, nálunk is hódíthatna magának birodalmat!

— **Leégett gőzmalom.** E hó 9-én este Róth Adolf gőzmalma, a mely a szőlőskei Bodrog-hídon túl, az országot mentén Szerdahely község előtt fekszik, s még rövid ideje hogy újjaépítették, teljesen leégett. A nagy tűz fénye Újhelybe is bevilágított.

— **Borhamisító elítélése.** Weiser Bertold lipót-szentmiklósi lakos borkereskedő és szállólajdonost 1392 ft 82 kr. pénzbüntetésre és 25 napi elzárásra (!) ítélték mesterséges borok forgalomba hozatala miatt. U. K.

— **Eljegyzés.** Mazur Gyula dr., Homonna egyik jónévű ügyvédje, jegyet váltott **Fülöp Erzsike** kisasszonnyal, **Pereszélyi István** ügyvédnek művelt lelkü és bájos sógornéjával Varannón.

— **Végrehajtói vizsgálat.** Török Hugó (Teitelbaum Salamon fia), államrendőrségi napidíjas, a sátoralja-ujhelyi kir. törvényszék előtt a kir. bírósági végrehajtói vizsgálatot sikeresen letette.

— **Razzia a borospincékben.** Tokaj-Hegyalján a közelebbi mult napokon nem kevesebb mint kilenc pincében tartott boregészségügyi (mert már így nevezik!) vizsgálatot a rendőri hatóság. A gyanusnak tetszett borokból mintákat vett s fölküldötte az országos borvizsgáló állomásra.

— **A Laborcz halottja.** E cim alatt a „Zemplén“ mult számában foglalt híradást tudósítónk a következő részletekkel egészíti ki: **Kosztis Feconak**, a Laborcz hullámaiba odaveszett vidrányi kisgazdának fia foglalkozott szénafuvarozással az előtte való napon, de mivel az iszákosságra hajlandó fia napi keresetét rögtön el is itta, odahaza aztán az apa kérdőre vonta a napi fuvardíj holléte miatt, amire a legény-fiu azzal felelt atyjának, hogy ha nem tetszik neki, hát menjen ő maga a lovakkal keresni. — A szerencsétlen véget ért atya ünnepek előtt (gör. kat. Karácson következően) összeszedte magát szénát szekerezni s ezekkel a szavakkal távozott otthonról: „bár csak ne jönnék többet ide vissza soha!“ Ez a kívánsága be is teljesedett, ámbár mikor a vízbe esett, még volt ideje segítségért kiáltani s az átment szekeresárta nem is késett a segítséggel, mert a saját lovát kifogva és arra ülve azonnal sietett fuldokló társához és a feléje nyújtott remegő kezét meg is ragadta, de hiába, mert egy hullámesapás magával ragadta a szerencsétlent, ki a Laborcz siri medrében nyugszik mai napig is. — Vele volt kisebb fiát, akit a szekeren ülve ragadott tovább a szilaj Laborcz, szerencsésen kimentették. rl.

— **Időjárás.** Nagyon furesa időjárást jósol nekünk **Falb.** Azt mondja, hogy a folyó hó második harmadában kevés hó lesz, de annál nagyobb a fagy. (No ez már a mi zónánkon nem vált be. Szerk.) Februárius hava nem hoz semmi különöset, március végére azonban nagy zivatarokat és pusztító árvizeket ígér. A zivatarok folytatódhatnak áprilisban hóeséssel együtt. **Erős havazásokban lesz részünk május utolsó harmadában**; júniusban pedig erős felhőszakadásoktól, zivataroktól, árvizektől tarthatunk, sőt az sines kizárva, hogy e nyári hónapban esetleg hólepel fogja borítani vetéseinket. Hát biz' ez megdöbbenő jóslat, csak az benne a megnyugtató hogy **Falb** uram is csak olyan proféta, aki kenyérrel él és így ő is csak egy csalódhatik, mint esalódik bármely más halandó.

— **Betöréses lopás.** Abara községben, írja tudósítónk, a folyó hó 10 és 11-ike között

menő északa, három háznál követtek el betöréses lopást. Egy jómódu gazdaembertől a betörők mindent felforgattak, de 2 ft. 50 kr-nál többet nem tudtak kézhez kaparítani, mert a gazdasszony éppen akkor éjjel a párnája alá rejtette összekuporgatott pénzét. A pitvarajtón lyukat véstek, azon tolták el a zár riglijét s úgy jutottak be a házba. Mire a garázdalkodást észrevették, már odább álltak a hivatlan látogatók. — **Braun József** koresmáros pincéjét is feltörték s onnan bort, szilvóriumot, rumot és közönséges bunda-pálinkát loptak. — **Kis András**tól tyukokat vittek el. A mint a körülmények mutatják, mindhárom betörést ugyanannak az egy kompániának kellett elkövetnie. A nyomozás megindult.

— **Lágy telek.** Az idei havatlan s példátlanul lágy tél — mert pl. folyó hó 11-én is 18. C. fokos erővel sütött a napsugár és a rabmunkások egy ingujban dolgoztak a szőlőkben, — találgatásokra szolgált alkalom, hogy mit is hoz majd utána a tavasz, meg a nyár? Előttünk van egy gyűjteményes régi irás, a „hajdan s közelebbi mult események“ különös időjárásának jegyzéke, mely Kr. u. a 252-ik évtől 1799-ig sorolja föl tanulságait. A „jegyzék“ ez 545. esztendő idő folyásán nem keesvebb mint 115 lágy és igen lágy télemlékezik, melyek után rendszerint igen rossz termés következett, de volt kivétel is, a mint kívánjuk, hogy legyen az 1899. tavasza-nyara is kivétel és hozzon nagyon bő termést hegyeken, völgyeken az aggódo lelkek fölvidámitására! A mult század folyásáról 31. lágy tél emlékezetét őrizi a „jegyzék“. Epp az 1798/99-iki télemléke így szól: „... a folyók semmi jeget nem láttak. Febr. elején már olly meleg volt, mint egyébkor nyáron, és a méhek jártak. Sz. György napra pedig második rajaikat is kivetkék. Mártius 12-kén már a fészek is előjöttek, és olly nagy menyörgések jártak, mint nyáron.“ — És most száz év multán? Mintha megismétlődne az épp 100 évvel ezelőtt volt állapot!

— **A jelen báli idényre** fiatal leányok részére egy izlésteljes Gaze toilette 40 ft, egy selyem 55 ft, egy elegáns Gardedame toilette 75—85 ft. Az Old England külföldi cégénél (bizományos Berényi Henrik, Budapest, saját ház Angyal-u. 32. sz.) Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek, minta derék után.

— **Anticalvus** a neve azon elismert kipróbált szernek, mely hajkihullás, fejkorpa, kapaszkodás ellen a legsikeresebben használható. Az Anticalvusa haját puhítja, a fejbőrt tisztítja, s a haj mindennemű bántalmait eltávolítja. Nemesak férfiaknak és nőknek, hanem gyermekeknek is kitünően ajánlható. Üvegjét 2 koronáért küldi a főszéktüldési raktár: **Kanitz Odön** gyógyszerháza Balassa-Gyarmaton, de kapható minden más gyógyszerházaiban is.

— **Hibaigazítás.** Lapunk mult számában bérbeadásra hirdett ag-csernyői birtok nem 375, hanem 575 holdat tesz. Egyebekben felvilágosítást ad **Szerdahelyi István**, Budapest, Mosoni-u. 5. szám.

— **Egy érettségizett egyén** körjegyzői gyakornoknak ajánlkozik. Bővebbet e lap kiadóhivatala.

— **Farsangi naptár.** Az újhelyi farsangi mulatságok sorrendje a következő:

Január 28-án a tüzoltó-egyesület táncmulatsága.

Február 4-én az általános ipartestület bálja. Február 11-én városi kaszinóbál, — mind a színházban.

Henneberg-selyem

45 krtól 14 ft 65 krig méterenként — csak akkor valódi, ha közvetlen gyárból rendeltek. — fekete, fehér és színes, — a legdivatosabb zöves szín és mintázatban. **Privát-fogyasztóknak** póstábr és vámmentesen valamint házhoz szállítva, — **mintákat pedig póstafordultával** küldenek **Henneberg G.** (cs. és k. udvari szállító) **selyemgyárai Zúrichben.**
— Magyar levelezés Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó —

Irodalom.

A Memnon-szobor képe. Áll a színes Keleten két óriás ülő-szobor: mindegyik egyetlen darab kőből. Az egyiket szóttréte a földrengés, Kr. e 27-ben; felső része a földre zuhant Nemsokára az a hír terjedt el, hogy a szobor talapzatából napfelkeléskor ojasforma hang halatszik, mint mikor a hátra húrja elpattan. E csodás munda szájról szájról járt. Kr. u. a II. században Hadrianus császár és Sabina császárné csak azért utaztak Felső-Egyiptomba, hogy e csodás hangokat hallják. Septimus kegyeletlőn abba az állapotba helyezte vissza a szobrot, melyben a 27-iki földrengés előtt volt. De e szobor egyszerre — minden várakozás ellenére — elnémult. A füzetben a szobroknak 2 gyönyörű képe is meg van, egy metszet, s egy színes reprodukció, Werner Károly akvarelje után. Ez utóbbi képen a lemenő hold látszik az ég peremén, ezüstös fényt hintve e szobrok kőkebleire a sötétkék éjszakában, s Amenhotp király kőalakja egy kedvűen néz a víz-tükörre lábai előtt. E képek s ezek magyarázó leírása a Nagy Képes világtör

ténet 7-ik füzetében van. — Egy-egy füzet ára 30 kr. Kapható Lóvy Adolf könyvkereskedőnél Sátoralja-Ujhelyben.

A „Vasárnapi Újság“ január elsei száma 15 képpel s a következő tartalommal jelent meg: „A király könyve“ (képekkel: A királynét helyettesítő Mária Jozefa főhercegnő cerclét tart az udvari bálon; A diplomata kar bemutatása a királynak; A királylátogatása az orosz cárnénál; Mária Valéria főhercegnő gyermekei ádvözik a királyt születése napján, stb.) — Költmények: „Az ész és szív“ Zichy Antaltól. — Házassági évforduló. Dalmady Gyóztól. — „Rapporton.“ Dömény Józseftől. — „Kerülöm az embe- reket.“ Torkos Lászlótól. — Regénytár: „Szép Angyalka.“ Elbeszélés. Irta Józsa Mór (Goró Lajos eredeti rajzaival). — „Vadlilium.“ Regény: Irta Theuriet André (a párisi kiadás eredeti rajzaival). — „Az új-év történetéből!“ (Goró Lajos rajzaival). — „Különös életmódok.“ — „Véres vasárnap.“ Részlet a spanyol-amerikai háborúból. Irta Vírter Ferenc volt amerikai tengerésztiszt. — „Új-évi babonák.“ Krenedits Ferencétől (Jantyk Máttyás rajzaival). — „Bárá Rotschild Ferdinánd.“ arcképekkel. — Irodalom és művészet. Közintézetek és egyesületek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg stb. rendes heti rovatok: A Vasárnapi Újság előfizetése negyedévre 2 ft a „Politika Ujdonságok“, kal együtt 3 ft. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában Budapest IV. ker. Egyetem-u. 4.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap“ legolcsóbb újság a magyar nép számára, egész évre csak 2 ft 40 kr, félévre 1 ft 20 kr.

A Negyvenéves férfi. Ez a regény most második kiadásban lát napvilágot, a mi legjobb bizonyítéka annak, hogy a sajtó melegen dicsőri kritikájához a közönség is csatlakozik. A „Negyvenéves férfi“ legszebb, legköltoőbb alkotása Tábori Róbertnek, déli tüzes színekkel van gazdag meséje általszóve, alakjai erős rajzok, jellemzése biztos és markáns. Az új kiadás az „Egyetem-es Regénytár“ ösmert piros vászonkötésű sorozatában jelent meg s bizonyára épp olly szives fogadtatásban részesül a magyar családok körében, mint az első kiadás. — Ara csinosan bekötve 50 kr.

Egyesületi élet.

Adományok.

Erzsébet királyné öfelségének, a magyar szent korona országai vörös-kereszt-egyesülete istenben boldogult legfőbb védőasszonyának szoboralapja javára.*)

10—10 ftot adományoztak: Ambrózy Nándorné és Fornszek Béla, — 5—5 ftot: Haas Fülöp, — 3—3 ftot: Schön Sándor, Grosse Odöné és özv. Hornyay Ferencné — 2—2 ftot: Hlavathy Józsefné, Mattyasovszkyné, Klein Pál, Haas Bertalanné, Reichard Salamon dr.-né, Kun Frigyesné, Haas Adolfné, Mízák István, Szokolay Emil, Vidder Gyuláné és Schön Vilmos dr.-né, — 1 ft 50 krt: Grünbaum Lajos és Kellner Sománé, — 1—1 ftot: Spitz Hermanné, Schön Miksáné, Görgy Gyuláné, Rosznáky Gyuláné, N. N. Erényi Nándorné, Adlerné, Krasznapolszky Ferencné, Gyarmathy Béla, Nagy M. Buday Akos, Bokor József, Behyna Testv. Karsa Bertalanné, Dauseher Miklósné, Köszeghy József, Gnädig Lipót, Czakó Ignác, Hönsehné, Miklósy István, Ligeti Ignác, Lang Nándorné, Tomesányi Mártonné, Keresztessyné, Barthos Józsefné, Józsa Istvánné, Lakatos Gyuláné, Németh Nándorné, Hvozdovits Antalné, Vályi Bertalan, Thuránszky Zoltánné, Szöllösi Arturné, Blumenfeld Adolfné, Szüts Jenő, Szöllösi Otília, özv. Kornstein Ignác, Haas Mór, Landesmann Miksáné, Friedrich Mór, és Palasovszky Sándor, — 50—50 krt: Thuránszky Judit, Kiss Jánosné, Glück Abrahamné, özv. Spek Ferencné, Schneider Jakabné, Klein Emilné, Landesman Adolfné, Gotlieb Mór, Hirschmanné, Schneiderné, Grünspanné, Veszei Mór, Knopfler és Alexander Vilmos, — 30—30 krt: Tóth Károlyné, Grosz Ignác, és Matuszka Miksáné, — 20—20 krt: Schlésinger József és Grósz Mina, — 10—10 krt: Moskovits Mihályné és Kis Józsefné. **Összesen: 106 ftot.**

A kegyes adományokért a „Zemplén“ utján is köszönetüket nyilvánítják:

Ambrózy Nándorné és Dókus Gyuláné ivtartók.

Htközségi választás. A s.-a.-ujhelyi „statusquo“ izr. hitközség új képviselő-testülete e napokban tartotta meg szervezkedő közgyűlését. Htközségi elnöké **Zinner** Henriket választották. A hitközségben e választás közmegelegetést keltett. Az állásától önként és végképp visszavonult **Reichard** Mór volt hitközségi elnöknek a gyűlés jegyzőkönyvi köszönetet és elismerést szavazott. Az eljárárság tagjai a következők: **Rosenberg** Bernát dr., iskolaszéki elnök; **Friedliber** Albert, **Reichard** Mór és **Schwartz** Bernát tanácsosok; **Lóvy** Adolf pénztáros, **Schön** Sándor ellenőr, **Haas** Lipót gazdasági bizotts elnök és **Schwartz** Farkas templomi gondnok. Az iskolaszék tagjai: **Friedliber** Albert, **Lóvy** Adolf, **Kellner** Soma dr., **Haas** Fülöp, **Ligeti** József dr., **Erényi** Manó dr., **Markovics** Miksa és **Widder** Gyula. Az iskolaszékhez tartozik még hivatalból **Kun** Frigyes, mint a Kásztbaum-tömeg gondnoka.

* Jelen kimutatást, az **Aláíróiv** szemelött tartásával szerkesztőségünk állította egybe. Ha az egyik vagy másik név el van ferditve, bocsanat: a névaláírás olvashatatlansága miatt történetet az elferdítés. Szerk.

A tokaji polgári énekhar 1899. január 21-én Tokajon az „Arany Sas” szálló nagytérképében saját alapítójának gyarapítása végett táncvígával egybekötött zártkörű batyus dalestét rendez.

Nyugtató. 1 ft 70 kr. azaz egy forint hetven krajcár o. é., melyeket a „Felső Magyarországi Hírlap” tek. szerkesztősége a f. hó 7-én megtartott izr. nőgyógyászati bál alkalmával egy „Karneval” e. ujság elárulásából befolyt összeget, a s-a-ujhelyi árvaház javára mint adományt hozzáam áttett, ennek átvételét köszönemet nyilvánítása mellett, ezennel elismerem és nyugtatom.

Kelt S. A.-Ujhely, 1899. évi jan. hó 12.
Vass József,
árvaházi pénztáros.

A közönség köréből.

(Alak és tartalomért a beküldő felelős.)

Helyreigazítás. A január 8-áról kiadott „Zemplén” című lapban, a mellékleten közölt hír: „A Bodrogközi jótékony nőgyógyászati-ről cím alatt nagyon is téves, sőt nagyon távol áll a valóságtól. Ugy látszik a beküldő nagyon rosszul informált, annál kevésbé lehetett jelen. Az osztás a szegények részére miként történt, jegyzőkönyvileg vétetett fel; és pedig következőképp ment végbe: Szerviczky Odómné urnő ő nagysága a közjótárgyért folytatán szobaasszonyával osztatta ki a jótékony egyesület ajándokát, a községi előljáróság s a b.-szerdahelyi intelligencia jelenlétében; így volt jelen Damjanovits Agostonné is, és épp annyi részt vett benne mint a többi urnők. A beszédet a néphez, Szerviczky Odómné nagysága felkérésére folytatán, Damjanovits Agoston gör. kat. lelkész mondotta. Ezek folytán láthatja a tek. szerkesztőség, hogy a beküldött közlés helytelen.

B.-Szerdahely, 1899. január 9.

Kitűnő tisztelettel:
Egy jelen volt.

TANÜGY.

A Zemplén-vármegyei Tanító-Egyesület hivatalos rovata

— Rovatvezető: Schneider Jakab. —

Kéziratok a rovatvezetőhöz S. A.-Ujhelybe küldendők.

Tanügyi állapotok.

— Lapszemle. —
(Folytatás.)

Dr. Stejskal, a bécsi közs. el. iskolák ker. tanfelügyelője azon kéréssel fordult az osztrák közokt. miniszterhez, hatalmazná fel őt új olvasókönyvek szerkesztésével, miután az eddig használatban lévő fakovát sem érnek. Dr. Gautsch meg is adta az engedélyt oly feltétellel, hogy az új olvasókönyv megszerkesztésénél egyetemi tanárok legyenek munkatársai, mert — ugymond — Angolországban is egyetemi tanárok írják az el. iskola könyveit és ott eszébe sem jut el. tanítónak, hogy tankönyveket írni merészkedjenek. A bécsi tanítóság nem dugta zsebre szólanul a volt miniszter böles intézkedését, hanem számadatokkal és megdönthetetlen tényekkel bebizonyította, hogy az angol viszonyok éppenséggel nem illenek az osztrák viszonyokra. Mindenekelőtt kimutatják az osztrák kollégák, hogy Angolországban nincsenek el. tanítók kiképzésére szolgáló intézetek, valamint-hogy a praktikus angolok között igen nehezen kapni oly egyéneket, kik az elemi tanítói állásra szánják el magukat. Ezen nagy tanítóihiány az oka, hogy kénytelen-kelletlen a Bell-Lancaster-féle módszerhez folyamodnak és 14 éves fiúk mint kisegítők nemesak a két első, de még a harmadik osztályban is tanítanak. Arra is rámutatnak, hogy az egész angol irodalom an nines egyetlen egy könyv, mely az el. módszere oktatás mai álláspontjával foglalkoznék, a köznép műveltségi állapotát pedig egy mostában tartott országgyűlési beszéddel világítják meg, mely szerint egy képviselő elpanaszolja, hogy Londonban 16 behívott esküdt közül 9 nem tudta nevé leírni. Valóban szép dolog, ha az osztr. közokt. miniszter ily szomorú állapotok után indul. Ott, hol a tanítók nem szakemberek, hanem a tanítói pályát ideiglenes refugiumnak tekintik s így természetesen sem a fibliát, sem az olvasókönyvet megszerkeszteni nem képesek, ott tényleg nincs más mód, mint-hogy egy. tanárok szolgáltatassák az el. iskolának szükséges tankönyveket. De Ausztriában a kitűnően képzett tanítók az el. pedagógiát sokkal jobban értik, mint az egyet. tanár urak, kik gyakran a gyakorlati életben meg nem valósítható szürke elméleteken nyargalásznak. De hát a miniszter is tudja ám, mit csinál! Az osztrák

egy. tanárok, egy-kettőnek kivételével, rák módra retrógrád irányban haladnak, akárcsak az osztrák kormánypolitika és ezen retrógrád eszméket be-csempészvén az olvasókönyvekbe, a népbudítás könnyebben fogatosítható. Az új olvasókönyvekről majd más alkalommal szólnék.

A német természettudósok minapában Düs-seldorfban tartották 70-ik közgyűlésüket, mely alkalommal Dahn dr. braunschweigi egyet. tanár az el. tanítók tulterheltségéről értekezett. Kimutatásai szerint Brandenburg 1300 tanítója közül alig negyven érte el a 60-ik élet, miglen Posen 2119 tanítója közül csak kettő lett 65 éves. A tanítók testi ereje legtöbb esetben az 55 év után már annyira kimerült, hogy a tanítás fizikai munkájára nem képesek. A tudós tanár ennek okát abban találja, hogy idővel nagyon is sok terhet raktak a tanítókra, mert rendes fizetésök a megélhetésre csekély lévén, ismétlő iskolákban vagy egyéb tanfolyamokban foglalkoztatják őket, mely mellékfoglalkozás legtöbb esetben terhebb lévén a rendes oktatásnál, erejüket tulontul megfeszíti. Ehhez járul legtöbb esetben az osztályok tulzsufoaltsága, valamint az iskolaépületek, illetve a tantermek célszerűtlensége, továbbá hogy a tanítók nagy része a hatóságok által megállapított rendes és külön tanfolyamokért járó mellékes fizetésből sem képesek családjáikat a mai kor követelményeinek megfelelően eltartani s így a munkához hasonló házi leckeadásra vannak utalva. Ezzel kapcsolatosan érdekes, hogy a német iskolai statisztika szerint Poroszországban egy tanítóra átlag 72, és pedig városokban 64, vidéki helyeken 77 tanuló esik. Schleswig-Holsteinban kedvezőbbek a viszonyok, mert ott egy tanítóra átlag 58 gyermek jut, de annál mostohább Posen iskoláügye, hol egy tanító átlag 91 gyermeket tanít. Németország legnagyobb 48 városában egy-egy osztályba átlag 58 tanuló jár. Ezen viszonyokkal szemben Dahn dr. azt követeli, hogy egy tanítóra csak 30 tanuló jusson, mert a mai állapotok mellett eredményes tanításról szó sem lehet, a tanító életének megrövidítése pedig isten és ember ellen elkövetett bűn. Milyen szép dolog volna, ha ezen szomorú tények nem illenének mi reánk is annyira. Csakhogy nálunk se pénz, se posztó! Külföldön mindenütt nagyobb a tanítók fizetése, mint nálunk, de a többiekben bátran kezét foghatunk a németekkel.

(Vége köv.)

Szini előadás az iskolában. A varannai állami iskola növendékei f. hó 6-án ismételve színre hozták „A napkeleti bölesek hódolta” című három felvonásos színművet. Az előadás még két előképpel lett megtoldva: „Mária üdvözlése az angyal által” és egy nagyokból összeállított: „Az eltévedt fiu hazatérése.” Ez utóbbi összeállításban remekelt Stropf Pálné őnagysága, a hatás olyan volt, hogy igazán méltó jutalma lehet a jótékony cél érdekében sokat fáradt nemes szívű urnőknek. Háromszor huzták fel a függőnyt s általános a vélemény, hogy még így se tudott eléggé betelni a közönség a piros fényvel megvilágított remek kép szemlélésével. Részt vettek a képen: Antalóczy Margit, a meghól fiu jelmezében kis őrangyal, Sálgo Margitka által vonatva a szülő ház felé. Sziklalépesőn állva művésziessen összeállított durva kelme ruhában, hajadonfőn, meztelennek látszó lábball, a mint a sziklapárkány egy mélyedésén át, félve és kétségbeesve fűrkészi a ház előtt ülő család néma mély bánatát. A középen pusztá földön feltérdre ereszkedve bánatában kezeit tördeli a legifjabb nővér: Pikna Vilma is néz fel az előtte felmagasló sziklára, mintha érezné, hogy onnan valami vigasztaló jöhet. Közvetlen mellette az otthon maradt idősb fia a családnak — Rónay Ernő — a keleti népek hosszú burnuszában meztelen karjait a megtört ősz szakálu öreg, a családfő — Filiesko Miksa — vállán és karjain nyugtatva vizsgálja a kesergő aggot. A családfő oldalán a ház alatti tornácra ül a házasszonya — Füzeséry Berta — keleti pompában, ragyogó ékszerekkel, de festő esetére méltó fájdalmas tekintettel. Jobbján a család másik két hajadona — Sztankó Margit és Zseltvay Ida — kezeikre támasztott fejfel megtörve a család bánatától; fent mögöttük a verendán lenéz, míg egy alak — Gaál Sárika — ifju leányka, pompás keleti ruhában, sajnálkozóan látszik a család szerencsétlenségén. A ragyogó lőtőnyök, az ideál kifejezésre juttató tekintetek, a helyzetnek megfelelő díszletek a piros fényben igazán gyönyörű látványt uyujtott. — A közönség szép számban volt s a darab befejezése után táncra perdült a fiatalság, mi aztán eltartott a hajnali órákig. A táncolók közt a fennebbi szereplőkön kívül ott volt még: Gaál Margit, Strasser Mariska, Ureczky Emma, Mauks Ilonka, Guzeo Henriette, Fülöp Erna stb. rl.

CSARNOK.

Hangulat.

Szunnyadozó álom ejti meg valódat
Órók szép természet, ki adsz szépet, jókat...
Felzokog a szívem, e haldoklást látva;
Múlása lelkemet mindegyre úgy bántja.

Bár egyre keresem, bár egyre kutatom,
Föllelni nem tudom gyógyító balzsamom.
A mulás, enyészet örökké fogva tart:
Erezem valómon az átfonó két kart.

Óh vonj, vonj magadhoz, ölelj át Nirvána,
Múlás eredendő, ősi kuforrása...
Nyugtót, gyógyírt szívem csakis nálad talál
Mégváltó mindenem, te jó, édes halál!

Őszi alkonyatnak köd-borongós esendjén
Te vagy az egyedül, ki társul jösz mellém.
Barátkozom véled, barátkozom gyakran,
S nem egyszer elmondta panaszukod ajkam:

„Elveszek örökre, mert nincs már kikelet,
A nyár szintén elmúlt, mért várom a telet?...
Aranyos kikelet, reményem bölesője,
Beh! hányszor ringattál, édes álmat szöve!”

Viruló rózsákkal volt utam behintve,
Hej! de a rózsáknak tövise érintte...
Megérintett, megszuirt csalfa-kegyetlenül
Es azóta szívem, lelkem egyre csak hül.

Itt, itt, itt benn, látod, a legeslegmelyén,
Itt érzem a szurást, itt érezem azt én...
Atkozott ne légyem, nem ütötte rajtam,
Az a tövis soha, soha én miattam!

Inkább áldja isten, mind a két kezével:
Haldokló imája, mondják, égig ér el...
Ezért vigy el engem, ezért ölelj által,
Ezért ajkam téged esőkolni nem átal.”

Ezt susogta ajkam nem egyszer, de százszor
S erőt is vett rajtam irántad a mámor...
Oh hallgass meg engem, ő úgy sem hallgatott,
Legyen legalább egy, ki szavamra adott.

Vigy el, míg hullik a falevél zörögve,
Hogy kísérjenek ki örökre, örökre.
Bánatommal ne hagyj sokáig bolyganom:
Legyen osztályrészem a várt s kért nyugalom!
(S.-Patak.)

Csontos Margit.

Közgazdaság.

Indokolt-e az elpusztult szőlők újjátelepítése?

Magyarországnak ama régi jóhírve, mely-lyel szőlőművelése és borászata tekintetében az európai államok előtt birt, az utóbbi időben meglehetősen aláhanyatlott. A filoxera, majd pedig a peronospora romboló munkája legnevesebb szőlőterületünket elpusztította ugyan, de azért borunk van „quantum satis!” Es épen ez a körülmény volt a tulajdonképpen s egyedül való oka annak, hogy a magyar boroknak kelendősége nemesak a külföldön, hanem hazánkban is megcsappant; mert az a folyadék, vagy legalábbis annak a folyadékknak legnagyobb része, mely bor elnevezés alatt kerül piacra, szőlőtőkét, úgy-szólván, nem is látott.

Igen természetes, hogy ily körülmények között mindenki a legnagyobb bizalmatlansággal viseltetik boraink iránt s fog is viseltetni mind-addig, míg e tekintetben illetékes tényezők részéről erélyes intézkedés nem történik az iránt, hogy a lelketlen borhamisítók üzelmel kellően megtoroltassanak.

A társadalomnak azonban nem szabad addig várakoznia, míg ez a rég óhajtott vágy teljesülést nyer. Addig is meg kell ragadnia minden alkalmat, hogy szőlőgazdaságunk renoméja annyira-amennyire újból helyreállítsassék.

Igen ám, de azt mondják erre, hogy lehetetlenséggel határos az, mert pl. az új szőlőtelepítések oly költséggel járnak, hogy azok elviselésére a magyar szőlőgazda nem képes. A mi véleményünk ezen állítással ellentétes. Mi határozottan állítjuk, hogy elpusztult szőlőink újjátelepítését lehetőképp mihamarább fogatosítani kell az egész vonalon, hogy Tokaj-Hegyaljánk „in floribus” viruljon hegyen-völgyön megint.

Közgazdasági s egészségügyi szempontok teszik ezt kötelességünké. Közgazdasági szempontból szükséges azért, mert ha teljesen felhagyunk szőlőművelésünkkel, évenként milliók fognak kivándorolni egy olyan terményért, melynek előállítását minálunk is egy kis jóakarattal keresztülvihető. Magánygazdasági szempontból is e természetességétől indit arra, hogy a szőlőművelést kul-

tiváljuk, mert felesleg-jük, s így ebből a jövő-térülvén, saját fogyaszt-galmunk gyümölesé-ügyi szempontokat ill-bizonyítgatnunk azt-most forgalomban szervezetünkre gya-nak mondható hatá-életmódunkkal össze-zése előidézhetne.

A szőlők reorg-a maga létjogosults-egyelőre túltermelés-téve, hogy túltermé-kor sem lenne indó-nyagolni, mert ha-borászatonk régi jó-nyára nem lesz jel-

Mindenesetre-telepítés helyesen,-a művelésnél az-túlvitelére kellő su-Itt röviden es-óhajunk egy-két n-a műtrágyák alk-

A műtrágyák-termostöbbletet ér-kat. holdanként 2-kénsavas-kálira v-ben 3 métermázs-értek el, amely n-mázsáját csak 20 f-megtéríti a trágy-

Szövetkezők

tiszai vármegyék-jan. 10-én K.-He-lást Mailáth Józ-zette, a hazai szö-re volt jelen. A-Ung és Zemplén-mint 23 szövetk-tárgyaláson. Ma-kezeti eszme ir-beszédben vázol-ságát és azokat-szövetkezetekre-lyok letárgyalt-választották

Vármegye

T. Zemplén-v-1899. évi janu

3923 kb. kir. nméltóság 76081. sz. ala-tervezett villa-kelt intézvény-közgazgatási-kitűzvé, err-vással értesít-felelősen képv-tási hatóságó-magán-felek-tézkedjék.

Az ille-mint az érde-a vármegye-elnökileg in-jóváhagyó t-ját képvisel-közig. bizot-ter intézvént-közvetítettn-Miről-határozattal-Je gyz-Thuránszky-th. fője-76081/V. sz-Zemplén-

Neuw-Weiler Ja-pataki vill-kérelmére-közgazgat-teri titkár-és megkez-hó 20-ik-helyül p-tüztem ki-Miről-hogy eze-seltesse é-kirendelé-különöse-Ardó és-évi juliu-deletem-Bu

tiváljuk, mert feleslegünket mindenkor eladhatjuk, s így ebből a jövedelemből a költségek megtérülve, saját fogyasztásunk tulajdonképen szorgalmunk gyümölcse. A mi végül az egészségügyi szempontokat illeti, azt hisszük, *felesleges bizonyítgatnunk azt a vészes hatást, melyet a most forgalomban levő kotyvalékok élvezete szervezetre gyakorol* s azt a szintén károsnak mondható hatást, melyet a bornak a mi életmódunkkal össze nem egyeztethető nélkülözése előidézhethetne.

A szőlők reorganizálásának meg van tehát a maga létjogosultsága, annál is inkább, mert egyelőre túltermelésről tartani nem kell; de feltéve, hogy túltermelés következnék be, még akkor sem lenne indokolt szőlőművelésünket elhanyagolni, mert ha egyszer ismét helyreállítjuk boráztatunk régi jó hírnevét, borkivitelünk bizonyára nem lesz jelentéktelen.

Mindenesetre szükséges azonban, hogy a telepítés helyesen, okszerűen történjék, s hogy a művelésnél az ojtásra s a trágyázás keresztülvitelére kellő súlyt helyezünk.

Itt röviden csak az utóbbi kérdésre nézve óhajtunk egy-két megjegyzést tenni: nevezetesen a *műtrágyák alkalmazására*.

A műtrágyákkal szőlőinkben határozottan terméstartóbbá lehetünk el. Homoki szőlőkben kat. holdanként 200 kg. szuperfoszfát s 100 kg. kénsavas-kálira van szükségünk. *E mennyiségben 3 métermázsát meghaladó terméstartóbbá lehetünk el, amely mennyiség, ha a földnek métermázsáját csak 20 fttal számítjuk is, jelentékenyen megtéríti a trágyázás költségét.* —y.

Szövetkezetek szövetsége. A felső-tiszai vármegyék hitelszövetkezeteinek szövetsége jan. 10-én K.-Helmeczen megalakult. A tárgyalást *Mailáth József* gróf, kitől az eszme ered, vezette, a hazai szövetkezetek részéről *György Endre* volt jelen. Abauj, Bereg, Szabolcs, Szatmár, Ung és Zemplén vármegyékben nem kevesebb mint 23 szövetkezet képviselői vettek részt a tárgyaláson. *Mailáth* gróf hosszabb, a szövetkezeti eszme iránt való lelkesüléstől áthatott beszédben vázolta a tervezett középpont fontosságát és azokat a hasznokat, melyek belőle a szövetkezetekre, hárulni fognak. Az alapszabályok letárgyaltatván, elnökké *Mailáth* grófot választották.

Vármegyei Hivatalos Rész.

T. Zemplén-vármegye közizg. bizottságának 1899. évi január hó 12-én megtartott rendes havi üléséről.

3923/kb. Olvastattott a keresk. ügyi m. kir. nméltóság minister m. évi dec. hó 22-én 76081. sz. alatt a S.-A.-ujhelytől Sárospatakig tervezett villamos helyi érdekű vasút tárgyában kelt intézkedése, melylyel a helyi érdekű vasút közizgatási bejárását a f. hó 20-ik napjára kitűzve, erről a közizg. bizottságot oly felhívással értesíti, hogy ezen bejárásnál magát megfelelően képviseltesse és az illetékes közizgatási hatóságok kirendelése, valamint az érdekelt magán-felek meghívása iránt megfelelően intézkedjék.

Az illetékes hatóságok kirendelése, valamint az érdekelt szabályszerű meghívása iránt a vármegye alispánja az idő rövidsége miatt elnököleg intézkedve, ezt a közizg. bizottság jóváhagyó tudomásul veszi és a bejárásához saját képviselőjében kebeléből id. Meczner Gyula közizg. bizottsági tagot küldi ki, végül a minister intézkedését a vármegye hivatalos lapjában közzététetni rendeli.

Miről id. Meczner Gyula biz. tag jelen határozattal értesítettik.

Jegyzette: **Thuránszky László,** t. b. főjegyző. **Kiadta: Dókus Gyula,** főjegyző.

76081/V. sz. **Kereskedelemügyi m. k. minister.**

Zemplén-vármegye közizgazg. bizottságának.

Neuwoher Manó, Neuwohner Jenő és dr. Weiler Jakabnak, mint a s.-a.-ujhelyi sárospataki villamos helyi érdekű vasút tervezőinek kérelmére az említett villamos helyi érdekű vasút közizgatási bejárását dr. Barthos Andor ministeri titkár vezetése alatt egyidejűleg elrendeltem és megkezdésének időpontját 1899. évi január hó 20-ik napjának reggeli 9 óráját, összejöveteli helyül pedig a s.-a.-ujhelyi vármegyei házat tűztem ki.

Miről a bizottságot oly felhívással értesitem, hogy ezen bejárásnál magát megfelelően képviseltesse és az illetékes közizgatási hatóságok kirendelése, valamint az érdekelt magánfelek, különösen pedig S.-A.-Ujhely, Károlyfalva Vég-Ardó és Sárospatak község meghívása iránt 1896. évi július hó 15-én 46181 szám alatt kelt rendeletem értelmében intézkedjék.

Budapest 1898 december hó 22-én.
A minister helyett: **Schmidt,** államtitkár.

9059/Ki. 98. szám.

Hirdetmény.

Az esküdt bíróságokról szóló 1897. évi XXXIII. t. c. életbeléptetése céljából az idézett törvény 9-ik §-a értelmében kiküldött összeíró-bizottság az esküdt alaplajstroma összeállítására tekintetében működését megkezdve, a város területében lakó (ide értve a tanyákat is) mindazon férfi, a ki magyar honos a folyó eszdemőben legalább 26. életévét betöltötte, a magyar nyelvet érti, azon irni és olvasni tud és évenként legalább 20 korona egyenes állami adót köteles fizetni, a mennyiben pedig ideiglenes adómentességet élvez, husz korona egyenes állami adónak megfelelő értékű vagyonnal bír, vagy az adózásra való tekintet nélkül: köztisztviselő, lelkész, a magyar tudományos akadémia tagja, tódor, okleveles tanár, ügyvéd, mérnök, építész, hajóskapitány, gazdasz, gyógyszerész, vegyész, erdész, bányász, tanító, sebész, állatorvos, továbbá az a ki a felsőbb művészeti v. más felsőbb szakiskolát elvégezte, végül a ki a középiskolai záróvizsgát letette, folyó 1899. évi január hó 16. 17. és 18-ik napján mindenkor reggeli 8 órától déli 12 óráig és délután 3 órától 5 óráig az összeírási lajstromba leendő felvétel végett a városháza tanácsstermében működendő összeíró-bizottság előtt személyesen vagy meghatalmazott által is megjelölhetik.

S.-A.-Ujhely, 1899. évi január hó 12-én.
Rakmányi János sk., **Ujfalussy Endre** sk., v. jegyző. a város főbírája.

4479/98 I. sz. **A homonnai járás főszolgabirjától Felhívás!**

Koztesin Fedor 60 éves sztopkó-polenai lakos január hó 3-án Krasznibrod község alatt, a Laborez folyó vize által elsodortatván, miután eddig feltalálható nem volt, felkérem a Laborez folyó partján fekvő községeket, hogy hulláját a folyó medrében kutassák s hivatalomat az eredményről értesítsék.

Homonnán, 1899. évi január hó 11.
Haraszthy Miklós, főszolgabíró.

51—52/I. 99. sz. **A szerenesi járás főszolgabirjától Körösvények.**

I.
Bakos András T.-Harkány melletti Rónahát tanyai lakos tulajdonát képező egy 7 éves, fehér szőrű, bélyegtelen tehene f. hó 2-án a Rónahát tanyáról elszaladt, s ezeidig még feltalálható nem volt. Körözését elrendelem.

II.
Külső-Böcs község határában egy rozsdásbarna színű, hosszú szőrű, fehér szügyü him vizsla találtatott bitangóságban f. hó 3-án és Horváth János k.-böcsi lakos által gondoztatik. Tulajdonosa felhivatik, hogy ezen kutyát nevezett községben a tartásdíj lefizetése mellett átveheti.
Szerenesen, 1899. január 10.
Pintér, főszolgabíró.

27/ki. 1899. sz. **A bodrogközi j. főszolgabirjától Körösvény.**

Folyó évi január hó 2-án Dr. Fuchs Emil k.-halmeczi lakos kárára 1 drb. két éves, sötétszürke, fél szemén vak kancacsikó és 1 drb. két éves pej kancacsikó elszökött és azóta feltalálható nem volt.

Körözését elrendelem azzal, hogy feltalálás esetén hivatalomhoz bejelentés teendő.
K.-Helmecz, 1899. év január hó 7-én.

br. Fischer szolgabíró.

Nyilt-tér.)*

A "Kegelet" temetkezési vállalat t. igazgatóságának. **S.-A.-Ujhely.**

Fogadja ez uttal a Tek. igazgatóság legmélyebb köszönetem, azon nemes fáradozásáért melyet 6 1/2 éves **Viktor** fiam temetése körül várakozásomon felül kifejtett, meghatott és megelépet engem, hogy minden esekélyesre ki terjed becses figyelmök és a megbeszélteken felül teljesített nemes fáradságokért a jó Isten áldását kérve és az intézetet a legmelegebben ajánlva maradok.

S.-A.-Ujhely, 1899. január 12.
Teljes tisztelettel:
Osásár Victor, mozdonyvezető.

* Az e rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a Szork.

Heti naptár.

Vasárnap, január 15. Jéz. n. ün.
Hétfőn, január 16. Marcel
Kedden, január 17. Antal rem.
Szerdán, január 18. Piroska
Csütörtökön, január 19. Kanut
Pénteken, január 20. Fábán és Seb.
Szombaton, január 21. Agnes vt.

A szerkesztő póstája.

D. A. — B. Szerdahely. Az „Egy jelen volt” megelőzte. Szives üdvözlét!
„Egy anya levele” stb. Nem, öntől ily gyenge dolgot, még nővalírásával sem közölhetünk.

O. J. tanár urnak — **Temesvár.** Mindig a legszivesebben.

W. urnak — **Borró.** Legyen szerencsénk minél gyakrabban. A most küldöttékért köszönet!

Egy apának. On mi nálunk kopogtat és a mi lapunkban akarja elkeseregni fájalmát a „Karnevál” c. helyi alkalmi lap obszón dolgai fölött. Bocsnat: ajtót tévesztett!

Felelős szerkesztő:

Dongó Gyárfás Géza.
Kiadó-tulajdonos: **Ehler Gyula.**

Hirdetések.

A Csillag-utca 354. szám alatt levő lakóház, mely áll 4 szoba, konyha, kamara, fürdőszoba és mellékhelyiségekből, folyó évi ápril hó 24-ikétől kiadó. Bővebben a háztulajdonosnál a fenti szám alatt.

Pályázati hirdetés.

Az erdőbényei közbirtokosság és volt urbéres közönség tulajdonát képező 1440 hold erdőhöz megkivántató szolgálata egy vizsgázott erdőőr alkalmaztatik. Az erdőőr fizetése évi 200 frt, mely a közpénztárból fizetetik.

Akik ezen állásra ajánlkoznak, képesítési okmányukkal felszerelt kérvényükkel **1899. évi január hó 27-ik** napjáig Erdőbénye község elöljáróságánál nyújtsák be.

A választás ugyanazon napon d. u. 3 órakor Erdőbénye község házában ejtetik meg.

A megválasztott erdőőr állását azonnal elfoglalni köteles.

Erdőbénye, 1899. évi január 10-én.
Füzesséry Péter, **Szilágyi,** jegyző. főbíró.

1352/98. végr. szám.

Árverési hirdetés.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a s.-a.-ujhelyi kir. járásbíró 1898. V. II. 1184/1. sz. végzése következtében Székely Elek ügyvéd által képviselt Waller Herman javára Berkovics Ráfael helybeli lakos ellen 400 forint s jár. erejéig 1898. évi november hó 21-én foganatosított biztosítási végrehajtás útján lefoglalt és 1166 frt 24 kr-ra becsült rőfös árú és bolti berendezésből álló ingóságok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a s.-a.-ujhelyi kir. járásbíró 1898. évi V. II. 1294/3. számú végzése folytán 400 forint tőkekövetés, ennek 1898. évi november hó 10-ik napjától járó 6%-kaméai és eddig összesen 34 frt 37 kr-ban bíróság már megállapított költségek erejéig helyben alperes lakásán leendő eszközésére **1899. évi január hó 23.** napjának d. e. 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legutóbbi ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felül foglalták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is foganatosíthatni fog.

Kelt S.-A.-Ujhelyben, 1899. évi január hó 4. napján.
Tomasovszky Lajos, kir. bir. végrehajtó.

Tk. 1614. sz. 1898.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kir.-halmeczi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajtónak E. Bodnár János és Julianna végrehajtást szenvedettek elleni 51 frt 78 kr. tőkekövetés és járuléai iránti ügyében (a kir.-halmeczi kir. járásbíró) mint telekkönyvi hatóság területén lévő Kis-Czigánd község határában fekvő és a kis-czigándi 33. sz. tjkvben 18, 528—529, 1007, 1441, 1766, 1845—1846. hr. sz. a. foglalt és Bodnár János és Bodnár Julianna nevében álló ingatlanokra 316 forintban ezennel megállapított kiküldési árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb jelzett ingatlanok az **1899. évi január hó 31-ik** napján d. e. 10 órakor Kis-Czigánd község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési árban alul is eladotni fognak.

Árverelni szándékozók tartoznak az ingatlanok kiküldési árának 10%-át készpénzben vagy másfél annyi értékű óvadékképesnek nyilvánított értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt a kiküldöttnek átadni.

Kelt Kir.-Helmeczen, a kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóságnál 1898. évi augusztus hó 10. napján.

Dancs György, kir. albíró.

HIRDETMÉNY.

A zemplénmegyei kereskedelmi-, ipar-, termény- és hitelbank részvényesei

folyó 1899. évi február hó 12-én délelőtt 10 órakor

Sátoralja-Ujhelyben, az intézet helyiségében tartandó

XXIX-ik rendes közgyűlésre

tisztelettel meghívtnak.

T á r g y a k :

1. Közgyűlési elnök és a jegyzőkönyv-hitelesítők megválasztása.
2. Az igazgatóságnak üzleti jelentése.
3. A felügyelő-bizottság jelentése.
4. Az évi mérleg megállapítása, a nyereség felosztása és az osztalék kifizetése iránti határozat.
5. Az igazgatóságnak és a felügyelő-bizottságnak adandó felmentvény.
6. Sorrendben kilépendő két igazgatósági tag helyének választás utáni betöltése.

Minden részvényes, ki akár személyesen, akár meghatalmazott által a közgyűlésen részt venni kíván, felkéretik, hogy az alapszabályok 31. szakasza értelmében részvényeit a le nem járt szelvényekkel együtt a közgyűlést megelőző napokban az igazgatóságnál elismervény mellett letéteményezni sziveskedjék.

Kelt Sátoralja-Ujhelyt, 1899. évi január hó 14-én.

Az igazgatóság.

Meghívás.

A sátoralja-ujhelyi polgári takarékpénztár és hitelegylet

t. cz. részvényesei tisztelettel meghívtnak

az 1899-ik évi február hó 12-én délelőtt 10 órakor

az intézet saját helyiségében tartandó

XXVI-ik évi rendes közgyűlésre.

Tárgyalási sorrend:

1. Az igazgatóság.
2. A felügyelőség évi jelentése.
3. Az 1898-iki mérleg és osztalék feletti határozat.

Az igazgatósági jelentés és az évi zárszámla nyolcz nappal a közgyűlés előtt az intézet helyiségében megtekintés végett kifüggesztetik.

A részvényesek figyelmeztetnek az alapszabályok következő szakaszára:

46. szakasz. A közgyűlésen részt venni óhajtó részvényesek tartoznak részvényeiket a szelvényekkel együtt legkésőbb a közgyűlés előtti napon az intézet igazgatóságánál letéteményezni.

Kelt Sátoralja-Ujhely, 1899. január hó 8-án tartott igazgatósági ülésből.

Az igazgatóság.

Haszonbérbe adási hirdetmény.

Tarcal város tulajdonát képező és határában fekvő 306 hold (1200 □-öles) kiterjedésű szántóföldre alkalmas és erdő irtású földbirtoka a folyó évtől kezdve 12 egymástutáni évre haszonbérbe kiadó.

A haszonbérletre vonatkozó feltételek a tulajdonos község Elöljáróságánál megtekinthetők. A haszonbérbe adás nyilvános szóbeli árverés útján *folyó évi január hó 31-én délelőtt 9 órakor* fog a község házában megtartatni.

Az árverés megkezdéséig bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatok is elfogadhatnak, utóajánlatok azonban figyelembe nem vétetnek.

Bánatpénz a kikiáltási összeg 10% azaz 214 frt.

Az előljáráóság.

1372/98. végr. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a s. a. -ujhelyi kir. járásbíróház 1898. évi V. II. 1146/1. számú végzése következtében Dr. Erényi Manó ügyvéd által képviselt Newyork életbiztosító társaság javára Török Antal helybeli lakos ellen 265 frt 38 kr. s jár. erejéig 1898. évi november hó 17-én toganatosított kielégítési végrehajtás útján le és felülfoglatl és 340 frtra becsült házi butorokból álló ingóságok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a s. a. -ujhelyi kir. bíróság 1898. évi V. II. 1146/2. sz. végzése folytán 265 frt 38 kr. tőkekövetelés, ennek 1898. évi április hó 10. napjától járó 5% kamatai és eddig össz sen 47 frt 95 krban bíróság már megállapított költségek erejéig Helyben alperes lakásán leendő eszközöskére 1899. évi január hó 17. napjának délutáni 3 órája határidőül kintűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivátnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglatlatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt S. A. -Ujhelyben, 1898. évi decz. hó 28. napján.

Tomasovszky Lajos,
kir. bír. végrehajtó.

Allatbiztosítás

A magyar kölcsönös állatbiztosító társaság működését már megkezdte. Ajánlatokat állatbiztosításra lovak és szarvasmarhákra elfogad és bővebb felvilágosítást nyújt a Magyar kölcsönös állatbiztosító társaság Zemplénmegyei vezérképviselője

Schwarcz Lajos.

F.-Zsolyomka (Cseh házban.)

Házeladás.

Burger Sámuel örökösei tulajdonát képező Kazinczy-utca 512. sz. alatt lévő ház szabad kézből eladó. — Bővebb felvilágosítást nyújt **özv. Schwarz Mórné** és **Dr. Rosenthal Sándor** ügyvéd S. A. -Ujhely.

Asthma, és mellbetegség

MINDEN KÖHÖGÉS

valamint a légső, gége és tüdőhurutos betegségei, továbbá légzési bántalmak, szűkmellűség, elnyálkásodás, rekedtség, kezdődő gümőkór stb. leggyorsabban gyógyíthatók az évek óta kitűnően bevált, orvosi előírás szerint készített **Szt.-György tea** és a hozzátartozó **Szt.-György-hurut-por** használata által.

E világhírű különlegességek ártalmatlanok s gyermekeknek is beadhatók. — **Hátas már néhány nap múlva!**

1 csomag) Tea 60 kr.
ara) Por 60 kr.

portó nélkül. 2 csomagnál kevesebb nem küldetik.

Számtalan hála- és elismerő nyilatkozat.

Egyedüli fő- és szétküldési raktár:

„Szt.-György gyógyszer-tár” Bécs,

V/2. Wimmergasse 33.

Torontáli szőnyeggyár részvény-társaság

Egyedüli magyar szőnyeggyár.

Készít: kézzel csomózott szmirna szőnyegeket, terem-, szalon-, ebédlő-, háló-, boudoir- és uri szobák részére mindenféle nagyság és stilben, bármely rajz szerint; hollandi futószőnyegeket, keleti (karamani) függönyöket, torontáli szerb szőnyegeket (Tyllin), terítők, függönyöket, divánátvetők stb. részére.

FŐRAKTÁR: Budapest, VI. ker., Andrásy-ut 4. szám.

Dusan felszerelt raktár mindennemű, a szőnyeg szakmába vágó cikkekben u. m. olcsóbb fajtájú szőnyegek, függönyök, terítők, takarók, ablakvédők, szoba- és lópokróczok.

Honi ipar

Honi ipar

Hirdetmény.

Van szerencsém tisztelettel a gyászoló közönség szives tudomására hozni, hogy 30 év óta fennálló debreczeni első hazai érczkoporsó gyáramnak **S.-A.-Ujhelyben** is a „Vörös-ökör“-höz címzett vendéglő épületében (Bonis Curia) a mai kornak megfelelőleg egy diszes temerkezési vállalatot állítottam fel, a mely üzlet

„KEGYELET” temetkezési vállalat

czim alatt van bejegyezve.

A „Kegyelet” temetkezési vállalat S.-A.-Ujhelyben elvállal mindenféle temetéseket vidéken is, és pedig a leg-egyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig. A „Kegyelet” temetkezési vállalat S.-A.-Ujhelyben raktáron tart dús választékban ércz- és fakoporsókat, továbbá finom nickel koporsókat, sarkophagókat, mindenféle szemfedeleket, ércz- és műkoszorúkat, szalagekat, viasz- és szurok fáklyákat, fakoporsókat 1 frttól kezdve feljebb, érczkoporsókat gyermekeknek 7 frttól feljebb, nagynak egy öl nagyságban 35 frttól kezdve egész 700 frtig.

Továbbá a „Kegyelet” temetkezési intézet elvállal kápolnák, termek, szobák bevonását gyászszal, hullák elszállítását és hozatalát, rendelkezik üveges oszlopos gyászkoosikkal, koszoru-koosikkal és saját festőrökkel, szóval minden a temetésekhöz szükségeset árúkkal.

Tekintve azt, hogy az összes ércz- és fakoporsók saját gyártmányaim, azokat **gyári áron** bocsáthatom a tisztelt gyászoló közönség rendelkezésére.

A legcsekélyebb rendelménynél is pontos és olcsó kiszolgálás biztosított.

Kiváló tisztelettel:

Gebauer Károly,

első hazai érczkoporsó-gyár „Kegyelet” temetkezési vállalat tulajdonosa S.-A.-Ujhelyben.

Dus választék ércz és műkoszorúban, koszoruszallagokban pontos és olcsó kiszolgálás bármily csekély rendelésnél is.

A „Kegyelet” temetkezési vállalat üzlethelyisége 1899. május 1-től a polgári takarékos és hitel-egylet épületében lesz.

Legnagyobb és legolcsóbb raktár egészre fakoporsókban és minden fajta érczkoporsókban egész Zemplénmegyében.

Első zemplén-megyei honi butor-csarnok S.-a.-Ujhelyben.

Butor-raktár felosztás!

Van szerencsém a helybeli és vidéki n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a „Vörös ökör” épületében lévő **butortermeimben** felhalmozott

BUTORRAKTÁRAMAT

véglegesen megszüntetni szándékozom, minek következtében raktáramon lévő **összes árukészletemet az előállítási és bevásárlási áron alul** adom el.

Kik eddig nálam bevásárolni szivesek voltak, meggyőződhetnek azon állításom igazságáról, hogy raktáramban csakis jó és szolid minőségű és bárminő kívánalomnak megfelelő izlésteljes áruim vannak, miért is kérem e kedvező alkalmat megragadni és ígérem, hogy a n. é. közönség bizalmát mint eddig úgy ezután is igyekezni fogok kiérdemelhetni.

Raktáramat egészben is eladóvá teszem.

Kiváló tisztelettel

WILHELM HENRIK.

A Petöfi-utcán lévő házamat eladóvá tettem.

Kleinmann és Klein

— tölgy-, épület- és szerszámia raktára —
S.-A.-Ujhely, Deák-utca (fapiacz).

Raktárunkban készletben vannak és mindenkor kaphatók
Tölgyfa gerendák, szarufák, léczek, továbbá:
Kapu oszlopok 1 frttól 2 frt 50 krig.
Kerítés oszlopok 35 krtól 65 krig.

Ajánljuk kerékvártónknak **szerszámfiakat, keréktalpak** és **küllöket; nyírfa és bükkfa rudakat**, ugyszintén nagy raktárt tartunk fűrészelt **tölgyfa** deszkákból.

25 frton felüli megrendeléseket helyben házhoz, vidékre a helybeli állomáshoz ingyen szállítjuk.

Az uszoda szomszédságában lévő volt Vályi-féle kertből építkezésre alkalmas **házhelyeket** adunk el, akár egészben, akár pedig parcellákra osztva 10 évi amortizáció mellett.

Kleinmann és Klein.

Putnoki és Sajó-Szent-Péteri szén!

Képviselői viszonyunkat **Bródy Sándor** urral, Ungvárt barátságos uton **felbontván**, tisztelettel kérjük t. e. vevőinket

Királdi és Sajó-Szent Péteri szeneinkre

becses megrendeléseiket

közvetlenül hozzáink Budapestre

intézni, mert csak az esetben foganatosíthatjuk a rendeléseket **minden késelem nélkül.**

T vevőinknek az eddigi árakkal szemben **kiváló előny-árakat** biztosítunk, mindenkor **legpontosabb kiszolgálás** mellett.

Teljes tisztelettel:

Magyar általános közszékhely részvénytársulat.
Budapest, V. Erzsébetér 19.

Akar ön jó cognacot inni?

Kérjen mindig csak

TOKAJI COGNACOT TOKAJ VAROS CZIMERÉVEL

(kigyós kereszt a hármás hegyen,)

mert különben értéktelen hamisítványt kap.

Valódi Tokaji Cognac kapható:

minden nagyobb fűszer- és csemege-kereskedésben és gyógyszerárban.

ELSŐ TOKAJI COGNACGYÁR TOKAJ.

Főraktár: Nagy Ferencz, fűszer-, festék- és rövid-áru kereskedése S.-A.-Ujhely Rákóczi-utca.